

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Δεύτερος

Συνδρομή ετήσια: Έν' Ελλάδι φρ. 10, εν τῇ αλλοθ. φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἄγγ. ἀπὸ 1 (αν. ἐκαστ. ἔτους) καὶ εἰς ἰσπανίαν—Τιμὴ προχρ. φύλλον 2, 30 — Γραφ. τῆς Διοικήσεως: Ὁδ. Σαδίου, 6.

31 Ὀκτωβρίου 1876

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΑΥΡΙΚΙΟΝ ΒΑΝΚ

Συνέλευσις: 681 σελ. 673.

Ἡ τόκος τοῦ κεφαλαίου καὶ τὰ κέρδη.

Πολλὸς λόγος ἐγένετο ἐν τῷ χωρίῳ περὶ τοῦ σιδηροδρόμου ὅστις ἔλεγον ὅτι θὰ κατασκευασθῇ, καὶ ὅσοι εἶχον οἰκονομήσει τι ἐπροτίθεντο νὰ τὸ διαθέσουν ὑπὲρ τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης.

Μίαν κυριακὴν ὑσπέρας, πολλοὶ γείτονες ἤλθον νὰ συμβουλευθῶσιν τὸν διδάσκαλον συνοδευόμενοι καὶ ὑπὸ τῶν οἰκογενειῶν των, καὶ ἐπειδὴ ὁ καιρὸς ἦτον ὥρατος ἐκάθησαν ὑπὸ τὴν φιλλύραν.

Τὸ ζήτημα ὑπερ ἐπρότειναν πρὸς λύσιν τῷ διδασκάλῳ ἦτο: «Πρέπει νὰ ἀγοράσωσι μετοχὰς ἢ ὁμόλογα (obligations) τοῦ σιδηροδρόμου;»

— Ἡ μετοχὴ εἶναι μερίδιον τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἡ μετοχὴ εἶναι σύντροφος. Καταβάλλει 100 δρ., ἢ 1,000, ἢ 10,000 δρ. εἰς τὸ κοινὸν ταμεῖον· ἐὰν δὲν ὑπάρχουν κέρδη, λαμβάνει μέρος αὐτῶν· ἐὰν δὲν ὑπάρχουν, δὲν λαμβάνει τίποτε. Τὸ μέρος τῶν κερδῶν τὸ ὅποιον δίδεται εἰς ἕκαστον μέτοχον, λέγεται *μέρισμα*, διότι τὰ κέρδη μερίζονται εἰς ἴσα μέρη μεταξὺ ὅλων τῶν μετοχῶν, αἵτινες (ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιχειρήσει) ἔχουν τὴν αὐτὴν ἀξίαν. Ἐκάστη ἔχει 200, 500 ἢ 1,000 δρ., σπανίως περισσότερον· δύναται τις ὅμως νὰ ἔχη πολλάς.

Τὸ ὁμόλογον ἀφ' ἑτέρου εἶναι ἡ ἀναγνωρισίς χρέους. Ὁ ἀγοράζων π. χ. ἐν ὁμόλογον ἀξίας πεντακοσίων δρ., γίνεταί δανειστὴς τῆς εταιρίας διὰ τὸ ποσὸν τοῦτο, καὶ λαμβάνει τὸν συμπεριωνηθέντα ἢ ὀρισθέντα τόκον (8 ἢ 10 % κατ' ἔτος), χωρὶς νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὰ κέρδη· δὲν τρέχει ὅμως καὶ τὸν κίνδυνον νὰ μὴ λάβῃ τίποτε, ὅταν δὲν ὑπάρχουν κέρδη. Ὁ τόκος τοῦ ὁμολόγου πληρώνεται πρὸ τοῦ μερίσματος τὸ ὅποιον εἶναι τὸ κέρδος τοῦ μετόχου, ὁ μέτοχος δὲ λαμβάνει περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον τοῦ τόκου, κατὰ τὸ ἔτος, ἀλλὰ—ἐὰν ἡ ἐπιχειρήσις εἶναι καλὴ—τὸ μέρισμα εἶναι πάντοτε ἀνώτερον τοῦ τόκου, καὶ πρέπει νὰ ἦναι, ἀφοῦ ὑπάρχει κίνδυνος ζημιῶν.

Τώρα βλέπετε καθαρῶς τί εἶναι μετοχὴ καὶ τί ὁμόλογον· εἰς σὰς τώρα πλέον ἐναπόκειται νὰ ἐξετάσητε ἐὰν προτιμᾶτε νὰ λάβῃτε μέρος εἰς τὴν ἐπιχειρήσιν καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ ἀγοράσητε μετοχὰς, αἱ ὅποια δύνατον νὰ ἀπο-

φέρουν μέγα μέρισμα, ἢ νὰ εὐχαριστηθῆτε μετ' ὀλιγώτερον κέρδος, ἔχοντες ὅμως τὴν βεβαιότητα ὅτι ἡ πληρωμὴ τοῦ τόκου θὰ γείνη τακτικῶς εἰς ὀρισμένην ἐποχὴν.

Συνεζήτησαν ἐπὶ μακρὸν τοῦτο, ἕκαστος εἶπε τὴν ἰδέαν του καὶ τὰς πιθανότητας τῆς ἐπιτυχίας τοῦ σιδηροδρόμου. Ὅσοι ἐπίσθησαν ὅτι θὰ κερδίσουν πολλὰ, ἠγόρασαν μετοχὰς, ὅσοι δὲ ἐσκέπτοντο ὅτι τὰ κέρδη θὰ ἦσαν μέτρια, ἠγόρασαν μόνον ὁμόλογα.

Ὁ Γέρω-Πέτρος λέγει ἀκολούθως:—Ἐπειδὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ γείνουν μεγάλα ἰσοπεδώσεις, ἡ ἐργασία δὲν θὰ λείψῃ ἀπὸ τὸ χωρίον.

Γείτων Καλοτόχης.—Σκέπτομαι ἐὰν πρέπει νὰ ἀναλάβω ἰσοπεδώσεις. Θὰ ὑπάρχουν τεμάχια 1,000, καὶ 5,000 ἴσως μέτρων· τόσον δὲν δύναμαι νὰ ἀναλάβω μόνος μου, χρειάζομαι βοηθούς. Ἀλλ' ἐὰν προσλάβω ἐργάτας, πρέπει νὰ τοὺς δώσω μισθὸν, ἴσως 3 δρ. τὴν ἡμέραν, καὶ δὲν ἔχω ἀρκετὰ χρήματα. Ἴσως πρέπει νὰ δανεισθῶ, ἀλλὰ δὲν γνωρίζω κεφαλαιούχους, καὶ δὲν πιστεύω νὰ εὕρω πίστωση. Ὑπάρχει ὅμως, ἀλθῶς, ἀκόμη ἐν μέσσοις, δύναμις νὰ συνεταιρισθῶ μετ' ἄλλους ἐργάτας.

Ἡ ἰδέα ἐφάνη καλὴ, καὶ ἐσκέφθησαν τίς ἡδύνατο νὰ συνεταιρισθῇ μετ' ὁν Γέρω-Καλοτόχην.

Ὁ μὲν ἐπρότεινε τὸν Ἰωάννην.

Ὁ δὲ ὑπέδειξε τὸν Δῆμον.

Καὶ τέλος πολλοὺς ἄλλους, ἀλλ' εἶδον, ὅτι οἱ μὲν δὲν δύνανται, οἱ δὲ δὲν θὰ δεχθῶσι.

Πόθεν δὲ προήρχετο ἡ δυσκολία;

Αἱ ἰσοπεδώσεις πληρώνονται μετὰ τὸ πέρασ τῆς ἐργασίας, μετὰ τρεῖς π. χ. μῆνας· οἱ ἐργάται δὲ οὗτοι δὲν ἔχουν τὰ μέσα νὰ περιμένουν τόσον. Μόνον ἐὰν εἶχον μικρὸν κεφάλαιον, θὰ ἡδύνατο νὰ συνεταιρισθῶσι, μὴ λαμβάνοντες τακτικῶς τὸ ἡμερομίσθιον.

Ἄλλως τε, οἱ πλείστοι τῶν ἐργατῶν δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ ἐκτίθωνται εἰς ἐνδεχομένης ζημίας, προτιμῶντες τὸ μικρὸν πλὴν βέβαιον κέρδος ἀπὸ τὸ μέγα πλὴν ἀβέβαιον.

—Ἐν συνόψει, λέγει ὁ διδάσκαλος, αἱ ἐργασίαι εἶναι ὅπως καὶ τὰ κεφάλαια. Δύναται τις νὰ συντροφεύσῃ κατὰ δύο διαφόρους τρόπους· ἢ ἐκτίθεται εἰς τὰς περιπετείας τῆς ἐπιχειρήσεως, συμμερίζομενος τὰ κέρδη καὶ τὰς ζημίας, ἢ δὲν ἐκτίθεται, προτιμῶν νὰ ἔχη μικρὸν πλὴν βέβαιον

είσοδημα, τότε δὲ τὸ κεφάλαιον ἀμειβεται διὰ τοῦ τόκου, ἢ δὲ ἐργασίᾳ διὰ τοῦ μισθοῦ.

Αἱ διαφοροὶ μορφαὶ τοῦ μισθοῦ.

Ὁ Γέρω-Πέτρος μετὰ μίαν στιγμήν σιωπῆς ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν γείτονα Καλοτύχην: — Ἴσως δυνάμεθα νὰ συνεταιρισθῶμεν διὰ τὴν ἐπιχείρησιν τῶν ἰσοπεδώσεων' θὰ ὀμιλήσω τὸν ἐξάδελφόν μου, καὶ ἐὰν συγκατανεύη νὰ ἔλθῃ μαζί μου, θὰ ἔχωμεν ἀρκετὰ κεφάλαια. Τὸ ζήτημα μόνον εἶναι νὰ μάθωμεν πῶς ἐνοεῖς νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ ἐργασία.

Γείτων Καλοτύχης.— Συνήθως συνεννοεῖται τις μὲ τοὺς ἐργάτας καὶ τοῖς προσφέρει 3 δρ. τὸ ἡμερομίσθιον, καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς εβδομάδος, ἢ τῆς δεκαπενθημερίας, κατὰ τὴν συνήθειαν τοὺς πληρώνει.

Διδάσκαλος.— Ὑπάρχουσι δυστυχῶς ἐργάται οἱ ὅποιοι δὲν ἐργάζονται μετὰ ζήλου, καὶ δὲν τελειοῦσιν ἐντός μιᾶς ἡμέρας τὴν ἐργασίαν ἢ ὅποια εἶναι δίκαιον νὰ τελειώσῃ.

Γείτων Καλοτύχης.— Πραγματικῶς. Διὰ τοῦτο θὰ ἐπρωτίμων τὴν κατ' ἀποκοπὴν ἐργασίαν (μὲ τὸ κομμάτι). Θὰ προσφέρω τόσον τὸ κοινὸν μέτρον, καὶ ἐνίοτε τόσον τὸ κυλικὸν μέτρον, καὶ θὰ πληρώσω ἕνα ἕκαστον ἀναλόγως τῆς ποσότητος τῆς παραδιδόμενης ἐργασίας. Τοῦτο εἶναι συμφερότερον.

Γέρω-Πέτρος.— Ἀναμφιβόλως. Μετὰ τὴν διαφορὰν, ὅτι ἢ μετὰ τὸ ἡμερομίσθιον ἐργασία εἶναι βραδυτέρα, ἀλλὰ καὶ καλλίτερα ἐν γένει, ἐνθ' ἢ κατ' ἀποκοπὴν ἐργασία συνήθως εἶναι κακὴ.

Διδάσκαλος.— Οἱ τοῦ σιδηροδρόμου μηχανικοὶ ἐξετάζουσι τὰς ἰσοπεδώσεις, καὶ τὰς δέχονται μόνον ὅταν ἔγιναν καλὰ.

Γείτων Καλοτύχης.— Ἄλλ' ἐγὼ ὁ ἴδιος δὲν θὰ θεωρῶ τὴν ἐργασίαν ὡς τετελεσμένην, ἐὰν δὲν εἶναι καλὴ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἢ κατ' ἀποκοπὴν ἐργασία εἶναι ταχύτερα ἀπὸ τὴν μετὰ τὸ ἡμερομίσθιον ἐργασίαν διότι δύναται τις νὰ ἀναλάβῃ τὴν παράδοσιν ἐργασίας τινὸς εἰς ὀριστημένην ἡμέραν.

Φίλιππος.— Οἱ μηχανικοὶ πληρώνονται μετὰ τὴν ἡμέραν ἢ κατ' ἀποκοπὴν;

Διδάσκαλος.— Κατὰ τὰς περιστάσεις. Ὑπάρχουσι μηχανικοὶ οἱ ὅποιοι κάμνουσι τὸ σχέδιον ἑνὸς ἐργοστασίου, μιᾶς διώρυγος, ἢ οἰονδήποτε ἄλλο σχέδιον ἂν ἐκτελέσῃ τὴν ἐργασίαν ταύτην, πληρώνεται ἀμέσως, καὶ ἡ δοσοληψία λήγει. Ὁ μηχανικὸς οὗτος πληρώνεται κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ τὴν ἐργασίαν. Ἄλλοι πληρώνονται μετὰ τὸ ἔτος, καὶ εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἐργάζωνται μετὰ τὴν ἡμέραν. Μισθὸς ἐτήσιος ἐκ 3600 δρ. ἰσοδυναμεῖ μετὰ μισθὸν δεκάδραχμον τὴν ἡμέραν.

Ἰωσήφ.— Καὶ ὁ ἰατρός;

Διδάσκαλος.— Ὁ πολιτικὸς ἰατρός συνήθως πληρώνεται μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν' ὁ στρατιωτικὸς ἰατρός εἶναι μετὰ τὴν ἡμέραν, ἀφοῦ ἔχει μισθόν.

Γέρω-Πέτρος.— Ὅταν τις ζητῇ ἀμοιβὴν ὡς ρισιένην καὶ βεβαίαν, πρέπει νὰ ἐργάζεται, ἢ κατ' ἀποκοπὴν ἢ μετὰ τὴν ἡμέραν.

Φίλιππος.— Ὑπάρχουσι λοιπὸν ἀμοιβαὶ ἀόριστοι καὶ ἀβεβαίαι;

Διδάσκαλος.— Ὑπάρχουσι μάλιστα καὶ ἐπαγγελματικά τινὰ εἰς τὰ ὅποια ὁ ἐργάτης λαμβάνει μέρος τοῦ προϊόντος' π. χ. εἰς τὰς ἐν θαλάσῃ ἀλιείας' ἀλλ' ὁ ναύτης (ἢ ἀλιεὺς) δὲν εὐρίσκει τὸν συνδυασμὸν τοῦτον ἐπιπερδῆ. Ἡ ἐπιτυχία εἶναι πολλὴ ἀβεβαία. Ἡ ἐνοικίασις κτημάτων ἐπίσης' ὁ γεωργὸς ἐνοικιαστὴς μοιράζει τὸ προϊόν μετὰ τὸν ἰδιοκτήτην' ὁ μὲν παρέχει τὰς γαίας, ὁ δὲ τὴν ἐργασίαν. Ὑπάρχουσιν ἀκόμη πολλοὶ ὅμοιοι συνδυασμοί.

Πέτρος.— Οἱ θερισταὶ π. χ. λαμβάνουσιν ἐν εἰς τὰ δέκα ἢ δώδεκα δέματα σταχίων.

Διδάσκαλος.— Ἐνταῦθα δὲν ὑπάρχει οὔτε ἀβεβαιότης, οὔτε κακὴ τύχη. Διότι ὁ θερισθούμενος σίτος ὑπάρχει ἐν τοῖς ἀγροῖς, ὑπάρχει εἰς μικρὰν μόνον ἢ μεγάλην ποσότητα, ἥτις ὅμως φαίνεται καὶ ὑπολογίζεται' καὶ ἐὰν μὲν ἢ ποσότης εἶναι μικρὰ καὶ ἡ ἐργασία εἶναι ἐπίσης μικρὰ. Ὄστε ἡ ἐργασία αὕτη εἶναι κατ' ἀποκοπὴν, λαμβάνει τις τόσον τὸ στρέμμα, τὸ κοιλὸν, ἢ δι' ἑκάστην ἑκατοστάσαν δερμάτων. Μετὰ τὴν διαφορὰν μόνον ὅτι ἀντὶ νὰ λάβῃ εἰς χρήματα τὴν ἐργασίαν, τὴν λαμβάνει εἰς φυσικά προϊόντα.

Γέρω-Πέτρος.— Ἡ συνήθεια ὅμως αὕτη ἐκλείπει. Ἄλλοτε τὰ χρήματα ἦσαν σπάνια, καὶ ἐπλήρωνον εἰς φυσικὰ προϊόντα. Καὶ ἡ πληρωμὴ αὕτη ἦτο πάντοτε ἀνάλογος τῆς ἐργασίας.

Διδάσκαλος.— Οἰαδήποτε καὶ ἂν ἢ ἡ μορφή τοῦ μισθοῦ, ἢ τὴν τιμὴν τῆς ἐργασίας ὀρίζεται, συμφωνεῖται καὶ γίνεται παραδεκτὴ πάντοτε ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν.

Γέρω-Πέτρος.— Καὶ τοῦτο εἶναι ὡς λόγος δι' ἂν τὰ ἡμερομίσθια ὅτε μὲν ἀναβαίνουν ὅτε δὲ καταβαίνουν. Ὅταν ἡ ἐργασία εἶναι κατεπεΐγουσα οἱ δὲ ἐργάται εἰσὶ σπάνιοι, τὰ ἡμερομίσθια ὑψοῦνται, ὅταν δὲ οἱ ἐργάται δὲν ἔχουν ἐργασίαν, δέχονται καὶ μικρότερον ἡμερομίσθιον.

Διδάσκαλος.— Ἀληθῶς' ἀλλὰ τὰ ἔκτακτα ἡμερομίσθια, ἢτοι τὰ πολὺ ἀκριβὰ ἢ τὰ πολὺ εὐθηνά, δὲν διαρκοῦν. Ὅταν τὰ ἡμερομίσθια εἶναι πολὺ ὑψωμένα, τὰ προϊόντα πωλοῦνται δυσκόλως, διότι στοιχίζουσι πολὺ' ὅταν δὲ τὰ ἡμερομίσθια εἶναι πολὺ εὐθηνά, οἱ ἐργάται δὲν ἐπαρκοῦν διὰ τοῦ μισθοῦ τῶν εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν, καὶ ζητοῦν νὰ εὑροῦν ἄλλας ἐπιπερδιστέρας ἐργασίας.

*Ἐπιτελῆ συνέχισιν.

A. ΒΕΡΝΑΡΑΚΗΣ.

Δίδομεν ἐνταῦθα περίεργον σημείωσιν περὶ τοῦ πλήθους, ὑπερδύνανται νὰ περιλάβωσιν αἱ

μεγαλῆτεραι ἐκκλησίαι τῆς Εὐρώπης' ὁ Ἅγιος Πέτρος τῆς Ῥώμης 54,000, ὁ δόμος τοῦ Μιλάνου 37,000, ὁ Ἅγιος Παῦλος τῆς Ῥώμης 25,000, ἡ Ἁγία Σοφία τῆς Κωνσταντινουπόλεως 23,000, ἡ Παναγία τῶν Παρισίων 21,000, ἡ μητρόπολις τῆς Πίζας 13,000, ὁ Ἅγιος Μάρκος τῆς Βενετίας 7,000 ἀνθρώπους.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΚΗΡΙΟΥ

Συνέχεια* ἴδι ἐσθ. 674.

ΣΥΝΔΙΑΛΕΞΙΣ ΕΚΤΗ

Ὁ ἀνθραξ.— Ἄεριν προερχόμενον ἐκ τοῦ γαιάνθρακος.— Ἀναλογία μεταξὺ τῆς ἀναπνοῆς καὶ τῆς καύσεως κηρίου.— Συμπέρασμα.

Κυρία ἥτις τιμᾶ τὰς παρούσας συνδιαλέξεις διὰ τῆς παρουσίας τῆς, ἐπηύξησε τὴν πρὸς αὐτὴν εὐγνωμοσύνην μου, πέμφασά μοι ἐσχάτως τὰ δύο ταῦτα ἰαπωνικά κηρία, κατεσκευασμένα ἐξ ὕλης καὶ κατὰ τρόπον περὶ οὗ ὀμιλήσαμεν ἤδη. Βλέπετε ὅτι εἶναι πλέον κατόκοσμα ἀκόμη παρὰ τὰ ὠραιότερα εὐρωπαϊκὰ κηρία. Θεωροῦνται, ὑποθέτω, καὶ εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ὡς κηρία πολυτελείας, καὶ ἔχουσι τὸ ἐξῆς περίεργον, ὅτι τὸ φυτῆριον (ἢ θρυαλλίς) αὐτῶν εἶναι ἐντὸς κενῶν, ὡς εἶναι τὸ τῶν νέων ἐλαιολύχνων. Οἱ ἐκ τῆς ἀπωτάτης ἀνατολῆς τοιαῦτα δῶρα λαμβάνοντες καλὸν εἶναι νὰ εἰξεύρωσιν ὅτι ὅταν ἡ ἐπιφανεια τοιαύτης ὕλης λερωθῇ καὶ θαμβωθῇ, ἀρκεῖ νὰ τριβῇ ὀλίγον δι' ἐριούχου ἢ μεταξωτοῦ, καὶ ἐπαναλαμβάνει τὴν πρώτην αὐτῆς λαμπρότητα τῶν χρωμάτων. Ἐτριψα τὸ ἐν τῶν δύο τούτων κηρίων, καὶ βλέπετε τὴν διαφορὰν πρὸς τὸ ἄλλο, διότι ἐκεῖνο δὲν τὸ ἐτριψα. Θὰ μοι ἦτον δ' ἐπίσης εὐκόλον ν' ἀποδώσω καὶ εἰς αὐτὸ τὴν ἴδιαν λαμπρότητα. Παρατηρήσατε δὲ καὶ ὅτι τὰ ἰαπωνικά ταῦτα κηρία εἶναι κωνικώτερα παρὰ τὰ εὐρωπαϊκὰ, διὰ νὰ ἐξέρχωνται εὐκολώτερον ἐκ τῶν τύπων.

Τὴν τελευταίαν φορὰν πολλὰ εἶπομεν περὶ τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος, καὶ ἀνεκαλύψαμεν ὅτι ἀν συλλέξωμεν εἰς φιάλην τὸν ἀτμὸν τὸν ἐξερχόμενον ἐκ κηρίου ἢ λύχνου, καὶ ὑποβάλωμεν αὐτὸν εἰς τὴν δοκιμὴν τοῦ ἀσβεστονέρου, τοῦ ὁποίου σὰς ἐξήγησα τὴν σύνθεσιν, διὰ νὰ ἤμπορητε νὰ τὸ παράγητε καὶ μόνοι σας, σχηματίζεται τότε εἰς τὸ δοχεῖον βευστόντι θολὸν καὶ ὑπόλευκον, περιέχον ὕλην τιτανώδη, τὴν αὐτὴν ἥτις ἀπαντᾶται καὶ εἰς τὰ ὄστρακα, εἰς τὸ κοράλιον, καὶ εἰς πολλὰ ὄρυκτά. Δὲν σὰς ὀμίλησα ὅμως καθαρῶς καὶ ἐμπεριστατωμένως περὶ τῆς χημικῆς ἰστορίας τοῦ ἀερίου ἐκεῖνου, τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος, ὅπερ παράγεται ἐκ τῆς καύσεως καὶ ἐπιφέρει τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο. Ἄς ἐπανεέλθωμεν, καὶ καθὼς ὅταν εὐρίσκομεν τὰ ἄλλα προϊόντα τὰ περχόμενα ἐκ τοῦ κηρίου, ἐσπουδάξωμεν τὴν φύσιν αὐτῶν, καθὼς ἐξητήσαμεν τὰ στοι-

χεῖα τοῦ νεροῦ τοῦ προερχομένου ἐκ τῆς καύσεως, ἀς ἰδῶμεν τίνα εἶναι καὶ τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀνθρακικοῦ τούτου ὀξέος, τοῦ ἐπίσης προερχομένου ἐκ τοῦ κηρίου, καὶ ἀς δοκιμάσωμεν τίνα πειράματα.

Ἐνθυμεῖσθε ὅτι ὅταν τὸ κηρίον δὲν καίη καλῶς, καπνίζει, ὅχι δὲ καὶ ὅταν καίη καλῶς. Ἡξεύρετε δὲ προσέτι ὅτι ἡ φλόξ εἶναι αὐτὸς ὁ καπνὸς καίόμενος. Ἴδου ἐν πείραμα, διὰ νὰ πεισθῇτε πληρέστατα περὶ τούτου. Ὅσον ὁ καπνὸς μένει εἰς τὴν φλόγα τοῦ κηρίου καὶ καίεται, δίδει ὠραίαν λάμψιν, καὶ δὲν τὸν βλέπομεν διόλου ὑπὸ σχῆμα μελανῶν μορίων. Ὅ ἀνάψω τώρα μίαν καύσιμον ὕλην, ἥτις καίει κατὰ παράδοξον τρόπον, θέλει ὅμως διὰ τοῦτο μάλιστα χρησιμεύσει εἰς τὴν ἀπόδειξίν μου. Χύνω εἰς σπύγγον ὀλίγον τερεβινθίνην καὶ τὴν ἀνάπτω. Βλέπετε ὅτι πολλὸς καπνὸς ἐξερχεται ἐξ αὐτῆς καὶ κυματεῖ εἰς τὸν ἀέρα. Ἐνθυμεῖσθε ὅτι ὁ τοιοῦτος καπνὸς ὁ ἐξερχόμενος ἐκ τοῦ κηρίου περιέχει τὸ ἀνθρακικὸν ὀξὺ. Ἀν ἀμφιβάλλετε, ἰδοῦ, εἰσάγω τὴν τερεβινθίνην ἥτις καίει ἐπὶ τοῦ σπύγγου εἰς φιάλην πλήρη ὀξυγόνου, καὶ βλέπετε ὅτι καίεται ὄλος ὁ καπνὸς. Ἐννοεῖτε ὅτι τὸ ὀξυγόνον βοηθεῖ τὴν καύσιν ὄλου τοῦ ἀνθρακος τοῦ ἐξερχομένου ἐκ τοῦ κηρίου. Τὸ πείραμα εἶναι οὐχὶ ἐκ τῶν λεπτοτέρων, καὶ ὀλίγον διαρκεῖ. Ἄλλὰ μᾶς φέρει εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα ὡς καὶ τοῦ κηρίου ἢ καύσεως. Ἠθέλησα διὰ τοῦ ἀπλοῦ αὐτοῦ τρόπου νὰ σὰς καταστήσω εὐκόλον τὸ νὰ μ' ἐννοήσητε, ἀρκεῖ νὰ μοι χαρίζητε μόνον τὴν προσοχὴν σας.

Ὅλος ὁ ἀνθραξ ὅστις καίει εἰς τὸ ὀξυγόνον ἢ εἰς τὸν ἀέρα, δίδει ἀνθρακικὸν ὀξὺ' ὅσα δὲ μόρια δὲν καίονται, καίτοι εἰς τὸ ὀξὺ ἐκεῖνο περιεχόμενα μένουσιν ἀπλοῦς ἀνθραξ. Οὗτος εἶναι ὁ καχιστὸν τὴν φλόγα λαμπρὰν, ὅταν ὁ ἀήρ εἶναι ἀφθονος ὡστε νὰ τὸν καίη' ὅταν ὅμως δὲν ὑπάρχη ἰκανὸν ὀξυγόνον ὅπως ὄλος καίη, τότε ἡ φλόξ ἀφήνει μέρος αὐτοῦ ἀνέπαφον.

Πρέπει δὲ νὰ σὰς ἐξηγήσω ὀλίγον σαφέστερον καὶ τὰ περὶ ἐνώσεως τοῦ ὀξυγόνου καὶ τοῦ ἀνθρακος, πρὸς παραγωγὴν ἀνθρακικοῦ ὀξέος. Σήμερον ἢμπορεῖτε νὰ μ' ἐννοήσητε καλλήτερον παρὰ ἄλλοτε, καὶ σὰς ἠτοίμασα τρία ἢ τέσσαρα πειράματα πρὸς ἀπόδειξιν.

Ἡ φιάλη αὕτη εἶναι πλήρης ὀξυγόνου, καὶ ἔθεσα ἀνθρακα ἐδῶ εἰς τὸ χωνευτήριον τοῦτο διὰ νὰ τὸν πυρῶσω. Ἡ φιάλη μου οὐδεμίαν ὑγρασίαν περιέχει. Τὸ πείραμα θὰ σὰς δώσῃ ἀποτέλεσμα ἀτελὲς ὑπότινας ἐσώσεις, ἀλλὰ λαμπρότατον. Ὅ ἀναμίξω τὸ ὀξυγόνον μετὰ τοῦ πεπυρακτωμένου ἀνθρακος, ὅστις εἶναι οὗτος ἐδῶ. Εἶναι σκόνη ζυλάνθρακος, καὶ τὸ ἐννοεῖτε βλέποντες πῶς καίει εἰς τὸν ἀέρα (χύνει ὁ καθηγητὴς ἐκ τοῦ χωνευτηρίου ὀλίγον πεπυρακτωμένον ἀνθρακα.) Ἄς τὸν χύσωμεν τώρα καὶ

εις τὸ ὄξυγονον. Ἰδέτε τὴν διαφορὰν! Μακρόθεν σὰς φαίνεται ὅλος φλογίζομενος. Δὲν εἶναι ὅμως ἀληθῶς φλόξ, ἀλλ' ἕκαστον μῦρον τοῦ ἀνθρακος καίεται ὡς σπινθῆρ, καὶ καιόμενον παράγει ἀνθρακικὸν ὄξυ. Θέλω διὰ δύο ἢ τριῶν πειραμάτων νὰ σὰς ἀποδείξω ὅτι ὁ ἀνθραξ καίει ὡς σὰς εἶπα, καὶ δὲν δίδει φλόγα. Περί τούτου ἀμέσως.

Ἄντι νὰ λάβω μῦρον ἀνθρακος, λαμβάνω καὶ ἀνάπτω ἱκανῶς μέγα τεμάχιον αὐτοῦ, ὥστε νὰ ἤμπορητε νὰ ἰδῆτε τὸ μέγεθος καὶ τὸ σχῆμά του, καὶ νὰ κρίνητε ἀκριβέστερον περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς καύσεως. Εἰς τὴν φιάλην αὐτὴν, ἥτις περιέχει ὄξυγονον, θέτω τεμάχιον ἀνθρακος, ἔχον προσδεδεμένον μικρὸν ξυλάρειον, καὶ τὸ ξυλάρειον τοῦτο ἀνάπτω διὰ ν' ἀνάψω δι' αὐτοῦ τὸν ἀνθρακὰ· διότι ἐκεῖνον δυσκόλως θὰ ἠδυνάμην ν' ἀνάψω ἀπ' εὐθείας. Ἰδοὺ τώρα καίει ὁ ἀνθραξ· ἀλλὰ φλόγα δὲν δίδει σχεδόν, ἢ δὲ ὀλίγη ἐκεῖνη τὴν ὁποῖαν βλέπετε προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας σχηματίζεται ὀλίγον ὄξυδιον. Ὁ ἀνθραξ ἐξακολουθεῖ καίων, καὶ παράγει βραδέως ἀνθρακικὸν ὄξυ διὰ τῆς ἐνώσεως αὐτοῦ μετὰ τοῦ ὄξυγονου.

Ἐδὼ ἔχω ἄλλο τεμάχιον ξυλάνθρακος, ἐκ φλοιοῦ τινος, ὅστις ἔχει τὴν ιδιότητα νὰ ῥήγνυται, ἢ νὰ σκάνη καὶ νὰ σκορπιίζεται ὅταν καίη. Διὰ τοῦ πυρὸς λοιπὸν διαλύομεν τὸν ἀνθρακὰ τοῦτον εἰς μῦρον ἀποπετώντα. Κάθ' ἕν ἐκ τῶν μυρίων τούτων ὅμως καίει ἀπαρῶντως ὡς εἶδομεν πρὶν τὸν ὅλον ἀνθρακὰ, δηλαδὴ χωρὶς φλόγης. Βλέπετε ἀπίρους μικρὰς καύσεις, φλόγα ὅμως οὐδαμῶς. Τοῦτο τὸ πείραμα πληρῆστα μὰς ἀποδεικνύει ὅτι ὁ ἀνθραξ καίει, οὐχὶ ὡς φλόξ, ἀλλ' εἰς κατάστασιν σπινθῆρων.

Ἰδοὺ λοιπὸν ἀνθρακικὸν ὄξυ, παραχθέν ἐκ τῆς ἐνώσεως τῶν στοιχείων αὐτοῦ. Παράγεται ἀμέσως, καὶ ἂν τὸ ἐξετάσωμεν διὰ τοῦ ἀσβεστοῦ, ἢ ἀνακαλύψωμεν ὅτι ἔχομεν τὴν αὐτὴν ὕλην ἢν σὰς περιέγραψα ἤδη. Συνενοῦντες 6 μέρη ἀνθρακος (ἀδιάφορον ἂν ἐκ τῆς σκόνης τοῦ ξυλάνθρακος ἢ ἐκ τῆς καύσεως τοῦ κηρίου) καὶ 16 μέρη ὄξυγονου, θὰ ἔχωμεν 22 μέρη ἀνθρακικοῦ ὄξυος. Ταῦτα δὲ, συνενούμενα μετὰ 28 μερῶν ἀσβεστοῦ, παράγουσιν, ὡς εἶδομεν, κοινὸν ἀνθρακοῦχον ἀσβεστον. Λάβετε τὸ ὄστρακον ὀστρωδίου, ἀποσυνθέσατέ το, καὶ ζυγίσατε τὰ διάφορα τῆς ἀναλύσεως προϊόντα· θὰ εὑρετε ὅτι ἐπὶ 50 μερῶν θὰ υπάρχωσιν 6 μέρη ἀνθρακος, 16 ὄξυγονου, καὶ 28 ἀσβεστοῦ. Ἄλλ' ἀφῆνω τὰς λεπτομερείας ταύτας. Εἶναι ξένα εἰς τὸ ἀντικείμενον ἡμῶν, καὶ θέλω εἰς αὐτὸ νὰ ἐμμείνωμεν.

Ἰδέτε μετὰ πόσον θαυμασίας κανονικότητος ἀναλύεται ὁ ἀνθραξ (ὁ καθηγητῆς δεικνύει τὸ τεμάχιον ἀνθρακος τὸ ἐξακολουθοῦν νὰ καίη ἐν τῷ ὄξυγονῷ.) Φαίνεται ὡς ἂν διαλύεται εἰς τὸν ἀέρα ὅστις τὸν περιστοιχίζει. Ἄν ἦτον ἐν-

τελῶς καθαρὸς, δὲν θὰ ἔμεινε οὐδὲν αὐτοῦ ἀπομεινάρειον. Ὅταν μεταχειρίζομεθα ξύλον ἀκριβῶς καθαρισθέν (καὶ εἶναι εὐκόλον τοῦτο), ἢ καύσεις δὲν ἀφήνει στάκτην. Ὁ ἀνθραξ καίει ὡς τὰ πυκνὰ σώματα, ὡν μόνη ἡ θερμότης δὲν ἀρκεῖ ὅπως καταστρέψῃ τὴν στερεότητα, ἐξέρχεται ὅμως ὡς ἀτμός οὐδέποτε πυκνούμενος, οὐδέποτε γινόμενος οὔτε βρυστὸς οὔτε στερεὸς εἰς τὰς συνήθεις περιστάσεις. Περίεργον δὲ εἶναι ὅτι τὸ ὄξυγονον, ἀπ' οὗ δεχθῆ τὸν ἀνθρακὰ, οὐδὲν ὅμως μεταβάλλεται ὡς πρὸς τὸν ὄγκον· οὔτε αὐξάνει, οὔτε ἐλαττοῦται, ἀλλὰ μένει ἀκριβῶς ὅσον ἦτον. Τὴν φύσιν μόνον μεταβάλλει, καὶ γίνεταί ἀνθρακικὸν ὄξυ.

Θέλω νὰ σὰς δείξω καὶ ἄλλο πείραμα διὰ νὰ ἐννοήσητε καλῶς τὴν φύσιν τοῦ ἀνθρακικοῦ ὄξυος. Ἄπ' οὗ εἶναι σῶμα σύνθετον ἐξ ἀνθρακος καὶ ὄξυγονου, πρέπει νὰ ἔχωμεν τρόπον τοῦ νὰ χωρίζωμεν τὰς δύο οὐσίας. Καὶ τῷ ὄντι δυνατόν ἐστὶν νὰ ἀναλύσωμεν καὶ τὸ ἀνθρακικὸν ὄξυ ὡς ἀνελύσαμεν τὸ νερόν. Ὁ ταχύτερος καὶ ἀπλούστερος τρόπος θὰ εἶναι νὰ μεταχειρισθῶμεν τινὰ οὐσίαν δυναμένην ν' ἀπορροφήσῃ τὸ ὄξυγονον· διότι, ἅμα τοῦτο λείψῃ, πρέπει νὰ μείνῃ μόνος ὁ ἀνθραξ. Ἐνθυμηθετε ὅτι ὅταν ἔθεσα ὀλίγον ποτάσιον εἰς τὸν πάγον, τὸ μέταλλον ἐκεῖνο ἐχώρισε τὸ ὄξυγονον ἀπὸ τοῦ ὕδρογονου. Ἄς προσπαθῆσωμεν καὶ διὰ τὸ ἀνθρακικὸν τοῦτο ὄξυ νὰ λάβωμεν ἀποτέλεσμα ἀνάλογον πρὸς τὸ παραχθὲν ἐπὶ τοῦ ὕδατος τοῦ πάγου. Ἰδοὺ ἀνθρακικὸν ὄξυ. Διὰ νὰ σὰς ἀποδείξω τὴν παρουσίαν του δὲν θέλω ταύτην τὴν φορὰν νὰ μεταχειρισθῶ ἀσβεστόνερον, διότι ἠμπορεῖ νὰ βλάψῃ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ λοιποῦ πειράματος. ἤξευρετε ὅμως ὅτι τὸ ἀέριον τοῦτο εἶναι βαρὺ καὶ ὅτι σθύνει τὴν φλόγα. Διὰ τούτων τῶν ιδιοτήτων αὐτοῦ θὰ πεισθῶμεν ἂν ἔχωμεν ἐδὼ ἀνθρακικὸν ὄξυ. Βυθίζω φλόγα εἰς τὸ ποτήριον τὸ περιέχον, ὡς φρονῶ, τοιοῦτο ἀέριον. Βλέπετε· ἡ φλόξ ἐσβυσεν. Ἰσως μάλιστα τὸ ἀέριον εἶναι ἱκανῶς δυνατόν, ὥστε νὰ σθῦσῃ καὶ τὸν φωσφόρον, ὅστις ἠξεύρετε μετὰ πόσης δυνάμεως καίει. Ἰδοὺ· τὸ τεμάχιον τοῦτο τοῦ φωσφόρου ἐθερμάνθη εἰς μέγαν βαθμόν. Τὸ βυθίζω εἰς τὸ ἀέριον, καὶ παύει νὰ καίη. Ὅταν τὸ ἐξαγάγω εἰς τὸν ἀέρα, ἢ καύσεις ἐπαναλαμβάνεται, διότι ὁ ἀέρ παρέρχεται εἰς τὸν φωσφόρον τὴν τροφήν ἣτις τῷ ἐλλείπει ἐντὸς τοῦ ποτηρίου. Πειραστήμενος λοιπὸν ἤδη ὅτι τὸ ποτήριόν μου περιέχει ἀνθρακικὸν ὄξυ, λαμβάνω ὀλίγον ποτάσιον, οὐσίαν ἣτις ἐνεργεῖ ἰσχυρῶς ἐπὶ τοῦ ἀερίου τούτου. Δύναται νὰ ἐνεργήσῃ καὶ ὅταν εἶναι εἰς τὴν συνήθη θερμοκρασίαν· ἀλλὰ τότε περιβάλλεται μετ' οὐ πολλὸ ὑπὸ ἐπιδερμίδος ἣτις τὴν προστατεύει. Διὰ τοῦτο, ἂν τὴν θερμάνωμεν τὸσον ὥστε νὰ καίη εἰς τὸν ἀέρα, καθὼς ἄλλως τε ἐθερμάνωμεν καὶ τὸν φωσφόρον, θὰ εἴμεθα βεβαιότεροι περὶ

τοῦ ἀποτελέσματος τοῦ πειράματος· ἡμῶν θὰ ἰδῆτε ὅτι θὰ ἐξακολουθῆ νὰ καίη καὶ ἐντὸς τοῦ ἀνθρακικοῦ ὄξυος· ἀλλὰ διὰ νὰ καίη, ἢ ἀπορροφήσῃ τὸ εἰς τὸ ἀέριον τοῦτο περιεχόμενον ὄξυγονον, καὶ τότε θὰ ἰδῶμεν τι ἢ ἀφήσῃ ὀπίσω. Αὐτὴ ἡ καύσις τοῦ ποτασίου ἐντὸς τοῦ ἀνθρακικοῦ ὄξυος ἐστὶν ἡ ἀπόδειξις ὅτι αὐτὸ περιέχει καὶ ὄξυγονον, διότι ἄλλως καύσεις δὲν θὰ ἦτον δυνατῆ. (Ὁ καθηγητῆς θερμαίνει τεμάχιον ποτασίου· ἀ.λ.ν. αὐτὸ ἐκρήγνυται.) Πολλὰκι συμβαίνει τεμάχια τινὰ ποτασίου νὰ φέρωνται τὸσον ἀναγνώγως καθὼς αὐτό. Ἄς λάβωμεν ἄλλο. Ἰδοὺ· τοῦτο ἐπύρωσεν ἡσυχῶς. Τὸ εἰσάγω εἰς τὸ ποτήριον τοῦ ἀνθρακικοῦ ὄξυος, καὶ βλέπετε ὅτι καὶ ἐκεῖ ἐξακολουθεῖ νὰ καίη ὡς εἰς τὸν ἀέρα, διότι τὸ ἀνθρακικὸν ὄξυ περιλαμβάνει ὄξυγονον, ἀπορροφώμενον ἤδη ὑπὸ τοῦ ποτασίου. Τί δὲ ἐμεινεν ἀπ' οὗ ἀφῆρηθῆ τὸ ὄξυγονον; Διὰ νὰ τὸ γνωρίσωμεν, ἄς βυθίσωμεν τὸ ἴδιον τοῦτο ποτάσιον εἰς τὸ ὕδωρ. Θὰ ἰδῆτε ὅτι ἐκτὸς τῆς ποτάσεως (ἣτις εἶναι τὸ ἀρχικὸν μέρος τοῦ ποτασίου, καὶ ἐνταῦθα δὲν μὰς ἐνδιαφέρει), καταπίπτει καὶ ἱκανὴ ποσότης ἀνθρακος. Τὸ πείραμά μου ἔγινε ταχέως καὶ ἀνεπιτηδεῶς. Πιστεύσατέ μοι ὅμως ὅτι ἂν ἦτον δυνατόν νὰ τὸ ἐκτελέσω μετὰ τῆς δεούσης ἐπιμελείας, ἂν ἂντι πέντε λεπτῶν ἀφιέρουν εἰς αὐτὸ ὀλόκληρον ἡμέραν, θὰ εὑρίσκατε εἰς τὸ ὕδωρ ἢ εἰς τὸ μέρος ὅπου ἀφῆκα τὸ ποτάσιον ν' ἀποκαθῆ, τὴν ἀναλογία τοῦ ἀνθρακος ἢν σὰς εἶπα πρὸ ὀλίγου, ἦτοι 6 μέρη ἀνθρακος πρὸς 16 μέρη ὄξυγονου, ὥστε ἀμφισβησία δὲν θὰ σὰς ἔμεινε. Ἰδοὺ λοιπὸν ὁ ἀνθραξ ἐξαχθεῖς ἐκ τοῦ ἀνθρακικοῦ ὄξυος ὑπὸ τὴν μορφὴν μικρῶν οὐσῶν, ὡς ὅλοι τὸν γνωρίζομεν. Ἐλαβομεν λοιπὸν τὴν προσηνὴ ἀπόδειξιν τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρακικοῦ ὄξυος, καὶ ὅτι σύγκριτα εἰς ἀνθρακος καὶ εἰς ὄξυγονου. Πρέπει ἀκόμη νὰ προσθέσω ὅτι ὅπου ὁ ἀνθραξ καίει ὑπὸ τὰς συνήθεις περιστάσεις, παράγει πάντοτε ἀνθρακικὸν ὄξυ.

Ἰδοὺ, λαμβάνω τὸ ξύλον τοῦτο, καὶ τὴν φιάλην τὴν περιέχουσαν ἀσβεστόνερον. Ὅσον καὶ ἂν κινήσω τὴν φιάλην ἢ ταράξω διὰ τοῦ ξύλου τὸ ἀσβεστόνερον, αὐτὸ δὲν θολοῦται. Ἄν ὅμως καύσω τὸ ξύλον, τί θὰ εἶναι τὸ προϊόν; Ὁλίγον νερόν, τὸ ἠξεύρετε. Ἄλλὰ καὶ ἀνθρακικὸν ὄξυ; Ἄς εἰσαγάγωμεν τὸ καιὸν ξύλον εἰς τὴν φιάλην. Βλέπετε· τὸ ἀσβεστόνερον ἐθολώθη, δηλαδὴ παράγεται ἀνθρακικὸν τιτανοῦχον ἄλας, ἐκ τῆς συνθέσεως τοῦ ἀνθρακικοῦ ὄξυος μετὰ τῆς τιτανίου ἢ ἀσβεστοῦ, καὶ τὸ αὐτὸ θὰ συνέβαινε ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ξύλου, καὶ τὸ αὐτὸ θὰ συνέβαινε ἂν ἀντὶ ξύλου ἔχον μεταχειρισθῇ κηρίον ἢ ὅποιον δῆποτε ἄλλην καύσιμον ὕλην. Καὶ χωρὶς δὲ πολυλόγων πειραμάτων τίς ἀπὸ σὰς δὲν ἠξεύρει ὅτι ἀνθραξ περιέχεται εἰς τὸ ξύλον. Ἄν ἀνάψῃτε ξύλον, καὶ εἴπειτα ἀμέσως τὸ σθῦσπε

πρὶν γίνῃ στάκτη, τί ἔχετε; ἀνθρακὰ. Ὑπάρχουσιν ὅμως ἄλλαι οὐσίαι ὅπου ὁ ἀνθραξ δὲν προδίδεται τόσον εὐκόλως. Τὸ κηρίον φέρ' εἶπεν περιέχει ἀνθρακὰ, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ὑποπίπτει ἀμέσως εἰς τὴν δρασιν. Ἰδοὺ φιάλη περιέχουσα φωταέριον γαϊάνθρακος, ὅστις παράγει ἀφθονοὺ ἀνθρακικὸν ὄξυ. Τὸν ἀνθρακὰ δὲν τὸν βλέπετε· μοὶ εἶναι ὅμως εὐκόλον νὰ σὰς τὸν καταστήσω δρατόν. Θὰ ἀνάψω τὸ περιεχόμενον τῆς φιάλης, καὶ ἐν ὅσῳ αὐτὴ περιέχει ἀέριον, ἢ καύσεις δὲν θὰ παύσῃ. Τὸν ἀνθρακὰ δὲν τὸν βλέπετε ὅμως φλόγα, ἢς ἢ λαμπρότης ἀποδεικνύει τὴν παρουσίαν τοῦ ἀνθρακος. ἠμπορῶ νὰ σὰς ἀποδείξω αὐτὴν καὶ ἄλλως. Ἐγὼ εἰς ἄλλην φιάλην ποσότητά τινὰ τοῦ αὐτοῦ ἀερίου, ἀνεμειγμένην μετ' ἄλλου σώματος καιόντος τὸ ὕδρογονον, ὄχι ὅμως καὶ τὸν ἀνθρακὰ τοῦ ἀερίου. Εἰσάγω κηρίον, καὶ βλέπετε ὅτι τὸ ὕδρογονον καίεται, ἐν ᾧ ὁ ἀνθραξ μένει ὑπὸ τὸ σχῆμα πυκνοῦ καὶ μαύρου καπνοῦ.

*Καὶ τὴν ἐνέργειαν.

A. P. PARAVINE.

ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΓΥΜΦΟΙ ΤΗΣ ΣΠΙΤΖΕΒΕΡΓΗΣ

Συνίξις (81 σελ. 577.)

ΙΔ'

Ἐντὸς ὀλίγων ἐβδομαδῶν ὁ Μαρσὲλ ἠσθάνετο ὅτι εἶχε γείνει ἐν ἑαυτῷ ἀληθῆς ἐπανάστασις· εἶχε μεταβάλλει καὶ θέλησιν καὶ σχέδια. Εἶχεν ἀντισηθῆ εἰς τὴν ἐλξιν τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν χρημάτων τῆς Ρόζας Μαρίας καὶ δὲν ἠδύνατο ν' ἀποφύγῃ τὴν θυγατέρα τοῦ ἀλιέως! Εἶχεν εἶπει πρὸς τὸν Βλονδώ· «δὲν νυμφεύομαι, μοὶ ἀρέσκουν τὰ ταξείδια, ἢ κινήσεις, δὲν ἀγαπῶ τοὺς δεσμούς τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου» καὶ τώρα ἐπεθύμει νὰ ἐπιστρέψῃ ὅσον τάχιον διὰ νὰ νυμφευθῇ τὴν Καρίναν!

—Ναί, ἔλεγεν, ἡ Καρίνα εἶνε τὸ ἰδανικὸν ἐκεῖνο, ὅπερ διέβλεπον ἀμυδρῶς εἰς τὰ ὄνειρά μου. . . Ὁ Θεὸς τὴν ἔθηκεν εἰς τὸν δρόμον μου. Δὲν θὰ ἔχωμεν οἶκον καὶ ἐπιπλα ὡς τὰ τοῦ Κ. Βανσκεπ, ἀλλὰ τί πειράζει; Δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ δώσω ἀδάμαντας ὡς δῶρα νυμφικὰ εἰς τὴν Καρίναν, ἀλλὰ καὶ τὸ κρῖνον τοῦ ἀγροῦ εἶνε περιβεβλημένον ἐνδυμα πολυτιμότερον βασιλικοῦ.

Ἄνειροπόλει εἴπειτα καὶ ἀναλογίζετο ποῖαν οἰκίαν θὰ ἐνοικιάσῃ εἰς τὴν Δουνκέρην, τί ἐπιπλα ἢ ἀγοράσῃ, πῶς αὐτὸς θὰ ταξιδεύῃ διὰ νὰ προσπορίσῃται· τὰ πρὸς τὸ ζῆν, πῶς θὰ ἀνευρίσκῃ ἐπανερχόμενος τὸν φύλακα τῆς οἰκιακῆς του ἐστίας, τὴν ἀγαπητὴν του Καρίναν. Καὶ πρῶτον ἔκρινε δέον ν' ἀναγγείλῃ τὴν ἀπόφασίν του πρὸς τὸν Λὰξ καὶ πρὸς τὸν πλοίαρχόν του τὸν Βλονδώ.

Ὁ Βλονδώ ἐλυπεῖτο μὲν διότι δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ τρέψῃ πρὸς τὴν Ρόζαν Μαρίαν τὴν προ-

σοχήν του Μαρσέλ, χωρίς όμως να λέγη τίποτε, παρητήρει από τινων εβδομάδων την μετά της Καρίνας σχέσην του υποπλοιάρχου διὰ τοῦτο ἢ ἐξομολόγησις αὐτοῦ δὲν τὸν ἐξέπληξε.

— Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, εἶπε μόνον, γνωρίζεις ὅτι ἐγὼ εἶχον ἄλλα σχέδια διὰ σέ' ὁμολογῶ ὅμως ὅτι μετά τὴν κόρην τοῦ Κ. Βανσκέπ δὲν εὐρίσκω συμπαθεστέρην καὶ καλλιτέραν κόρην τῆς Καρίνας. Ἐλπίζω ὅτι θὰ εὐτυχῆσῃς μετ' αὐτῆς, ἂν καὶ οἱ δύο στερεῖσθε χρημάτων. . . . Ἐξῆσα πολὺν καιρὸν καὶ ἐγνώρισα πολὺν κόσμον καὶ πολλοὺς πλουσίους, ὥστε ἐπείσθην ὅτι δὲν φέρουν τὰ πολλὰ χρήματα τὴν εὐτυχεῖαν.

— Φίλε μου, ὑπέλαβεν ὁ Μαρσέλ, θὰ ἐρχεσαι καθ' ἡμέραν νὰ περᾷς μαζί μας τὴν βραδειᾶν σου, ἢ σύζυγός μου θὰ σοῦ ἐτοιμάζῃ τὸ ποῦντσι. Σὺ δὲν ἔχεις οὔτε οἶκον οὔτε οἰκογένειαν, ὁ οἶκός μας λοιπὸν θὰ ᾖ ἰδικός σου. . . . θὰ βαπτίσης καὶ τὸ πρῶτον τέκνον μας. Ἐπειδὴ σοὶ ἀρέσκουν αἱ ἰσπανικαὶ παροιμίαι σοὶ λέγω καὶ ἐγὼ τὴν ἐξῆς: Mas vale buen amigo que pariente primo, προτιμότερος εἶνε ὁ καλὸς φίλος παρ' ὁ συγγενὴς ἢ ὁ ἐξάδελφος.

— Καλὰ, καλὰ! θὰ ἴδωμεν, ἀπάντησεν ὁ πλοίαρχος ἀποστρέφων τὴν κεφαλὴν καὶ σπογγίζων λάθρα διὰ τῆς χειρὸς τὰ ὑγρὰνθέντα του βλέφαρα.

Μετὰ τοῦτο, ὁ Μαρσέλ ἐγνωστοποίησεν εἰς τὸν Λάξ τὰ σχέδιά του.

Ὁ γηραιὸς Λάξ τὸν ἤκουσεν ἔχων κεκλιμένην τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ στῆθος, ἀκίνητος καὶ σιγηλός. Ἐφάνετο ὡς ἄνθρωπος, ὃν ἐκπλήσσει εἰδήσις τις, ἣν αἰσθάνεται εἰσδύουσαν εἰς τὴν καρδίαν του καὶ ἀφαιροῦσαν ἀπ' αὐτοῦ τὸ λογικόν. Τέλος ἤγειρε τὴν κεφαλὴν.

— Σὰς ἀγαπᾷ λοιπόν; εἶπε βραδέως ἄλλ' ἐν τῷ νῶϊ.

— Πιστεῖω, ἀπάντησεν ὁ Μαρσέλ φοβισμένος ὀλίγον διὰ τὴν ἐρώτησιν.

— Καὶ σεὶς τὴν ἀγαπᾷτε;

— Ναί.

— Ὅπως πρέπει τις ν' ἀγαπᾷ ἔντιμον καὶ καλὴν κόρην; ὅπως ὁ ἐνάρετος ἄνθρωπος ἀφίλει ν' ἀγαπᾷ τὴν γυναῖκά του;

— Ναι, μάλιστα.

— Ἡξεύρετε ὅτι δὲν ἔχει ἄλλην προίκα παρὰ τὰ ὀλίγα ἐκεῖνα χρήματα τὰ ὁποῖα ἐκληροδότησεν εἰς αὐτὴν ἢ εὐεργετησιὰς;

— Τὸ ἠξεύρω.

— Ὅτι εἶνε κόρη πτωχοῦ ναύτου, ὁ ὁποῖος δὲν ἠδυνήθη νὰ εὔρη προαγωγὴν εἰς τὸ Σουηδικὸν ναυτικόν;

— Τὸ ἠξεύρω.

— Καὶ νομίζετε ὅτι νέος καὶ ἀνεπτυγμένος ἄνθρωπος ὡς σεὶς δὲν θὰ μεταμεληθῇ διότι συνέδεσε τὴν τύχην του μετὰ ταπεινῆς ξένης, πτωχῆς καὶ ἀπροστατεύτου;

— Εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ μεταμεληθῶ.

— Κυττάζετε με κατὰ πρόσωπον!

Ὁ Μαρσέλ ἠτένισε τοὺς διαυγεῖς ὀφθαλμοῦς του πρὸς τὸν Λάξ' οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐξήγουν τὴν εἰλικρινεῖαν τῆς ψυχῆς του.

— Σὰς πιστεῖω, εἶπεν ἐκεῖνος, διότι ἂν τοιαύτη φυσιογνωμία ἐψεύδετο, τατέλεσται τότε! δὲν ἐπρεπέ τις νὰ πιστεύῃ τίποτε εἰς τὸν κόσμον.

Σὰς πιστεῖω καὶ σὰς ἐμπιστεύομαι ὅ,τι ἔχω τιμιώτατον εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, τὸν μόνον μου θεσσαυρὸν καὶ τὴν χαρὰν μου τὴν μόνην. Ἀγαπᾷτε τὴν. Νὰ τὴν ἀγαπᾷτε, νὰ ᾔσθε καλὸς με αὐτῆν, αὐτὸ, αὐτὸ καὶ μόνον ζητεῖ ὁ γέρον, ὁ πολυπαθῆς πατὴρ τῆς. Ἔστὲ ἐνίοτε καὶ εὐσπλαγχνικός δι' αὐτὴν ἂν τὴν ἴδητε ἀδύνατον καὶ πάσχουσαν. Ὁ θὰ σὰς ἀγαπήσῃ, ναί, ὡς ἡγάπησε τὸν γηραιὸν τῆς πατέρα. Ποτὲ, ποτὲ δὲν θὰ παραβῇ τὰ πρὸς ὑμᾶς καθήκοντά τῆς.

Ταῦτα ἀκούσας ὁ Μαρσέλ ἠγέρθη ταχέως, ἐσφιγξὲ περιπαθῶς τὸν πιλότον εἰς τὰς ἀγκάλας του.

— Ἄκουσον, προσέθηκεν ὁ Λάξ μετὰ συγκινήσεως, ἣτις καθίστα τρέμουσαν τὴν φωνὴν του, μίαν ἀκόμη χάριν ἔχω νὰ σοῦ ζητήσω, νὰ πάρετε καὶ ἐμεὺ μαζί σας. Ἡξεύρω πολὺ καλὰ ὅτι συχνὰ οἱ γέροντες γονεῖς δὲν εὐχαριστοῦσι τὰ νεκρὰ ζεύγη καὶ δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι πολὺ θὰ αἰσθάνθῃ τὴν ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τῆς πατρίδος μου, ἀπὸ τῶν συμπολιτῶν μου, ἀπὸ τῶν παλαιῶν μου ἔξερων' ἄλλ' ὅμως, ὄχι, ἀδύνατον εἶνε ν' ἀποχωρισθῶ ἐκείνης, ἣτις εἶνε ἡ μόνη τοῦ βίου μου παρηγορία. Δὲν θὰ σὰς ἐνοχλῶ μίκαρά γωνία εἰς τὸ σπιτί σας μου ἀρκεῖ. Καὶ ὅταν θ' ἀναχωρῆς διὰ νὰ ταξειδεύῃς, θὰ εὐχαριστεῖσαι ἴσως ἀναλογιζόμενος ὅτι δὲν θὰ ᾖ ἡ μόνη ἢ Καρίνα, ὅτι θὰ ᾖ μετ' αὐτῆς ὁ πατὴρ τῆς, ὅτι θὰ τῆς ὁμιλεῖ περὶ σοῦ, ὅτι θὰ τὴν παρηγορεῖ ὅτε μακρὰν θ' ἀκούηται ἡ τρικυμία. Πάρετέ με μαζί σας, Μαρσέλ μου φίλτατε!

— Καὶ ἐνόμισσε, ὑπέλαβεν ἐκεῖνος δακρύων, ὅτι θὰ διελογιζόμεν κἂν νὰ πράξω ἄλλως; Ἡ Καρίνα θὰ ἐπειθετό ποτε ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ σὰς; Καὶ ἐγὼ, τάχα, δὲν ὀφείλω νὰ σὰς ἀγαπῶ ὡς πατέρα;

— Εὐχαριστῶ, εἶσαι καλὸς καὶ εἰλικρινής, σὲ πιστεῖω. Περιμένει μίαν στιγμὴν, ἔρχομαι. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ Λάξ κατέβη κάτω.

Ὁ Βλονδῶ ἀνυπόμονος νὰ μάθῃ τὴν ἐκβασιν τῆς συνδιαλέξεως προὔχωρησε πρὸς τὸν Μαρσέλ ἅμα τὸν εἶδε μόνον.

— Ἐτελείωσεν, εἶπεν ὁ υποπλοίαρχος, ὁ πατὴρ συγκατατέθη. . .

— Σὲ συγγαίρω, ἀπάντησε ζωηρῶς ὁ πλοίαρχος, εὐχομαι νὰ ᾔσθε εὐτυχεῖς.

— Ἐλπίζω, ὑπέλαβεν ὁ Μαρσέλ, ὄλος περικοπῆς.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσῆλθεν ὁ Λάξ ἄ-

γαν τὴν Καρίναν, ἣτις ἠκολούθει μετὰ δειλίης, κατακόκκινη καὶ κάτω βλέπουσα. Ἐλαβε τὴν χεῖρα τῆς κόρης του, τὴν ἔθηκεν εἰς τὴν χεῖρα τοῦ Μαρσέλ καὶ ἀποκαλύπτων τὴν κεφαλὴν του ὡς ἂν ἐπρόκειτο νὰ προσευχηθῇ.

— Ἡ εὐλογία τοῦ Κυρίου. . ., εἶπεν, ἄλλ' ἡ συγκίνησις δὲν ἐπέτρεπεν εἰς αὐτὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ. Ἐπεσεν ἐπὶ τινος ἑδρας καὶ ἐξερράγη εἰς δάκρυα.

Ἡ Καρίνα πλησιάσασα τὸν ἠσπάσθη καὶ ἐλαφρῶς ἐπέθηκε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου του.

Ὁ γέρον ὑψωσε πρὸς αὐτὴν δακρυβρέκτους τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ μετ' ὀλίγον.

— Ἦσσαν ἀνόητος, εἶπεν, εἶμαι νὰ κλαίω ἐν ᾧ ἐπρεπε νὰ χαίρω διὰ τοιοῦτον εὐτύχημα! καὶ πρέπει μάλιστα νὰ τὸν πανηγυρήσωμεν λαμπρὰ αὐτὸν τὸν γάμον.

— Βεβαίωτατα, ὑπέλαβεν ἡ Καρίνα.

— Ὁ θὰ τὸν πανηγυρήσωμεν εἰς τὸ Χάμμερ-φρεστ' ἐκεῖ ὅλοι θὰ λάθουν μέρος, θὰ χορεύσω καὶ ἐγὼ ὡς ἂν ᾔμην εἰκοσιν ἑτῶν.

— Ἐπὶ τοῦ παρόντος, πατέρα μου, θὰ ᾔσαι εὐχαριστημένος διότι ἔχω πλησίον μου τὸν Fastman μου καὶ ἐγὼ εἶμαι ἡ Kārasla' του.

— Allra Kārasla min', εἶπεν ὁ Μαρσέλ ἐνθουσιάζων καὶ σουηδικῶς, τὰ ὁποῖα τῷ εἶχε διδάξει ἡ κόρη.

— Καλέ! ὁμιλεῖ λοιπὸν σουηδικῶς, ὑπέλαβεν ὁ Λάξ, αὐτὸς δὲ ναυτικῶς τῆς Δουνκέρκης' αὐτὸς εἶνε ἠθασαυρός.

Ὁ Βλονδῶ ἔφερε τότε δύο φιάλας καμπανίτου καὶ ὀλόκληρος ἡ συντροφία ἔπιεν εἰς ὑγείαν τῶν μελλονύμφων.

IE'

Τῇ ἐπαύριον φαιδροὶ ἀπῆρχοντο οἱ ναῦται εἰς τὴν ἁλιείαν. Μόνος ὁ Βλονδῶ ἔμεινεν εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τοῦ Φρισκὲ καὶ τινων ἄλλων. Τρεῖς λέμβοι πρὸς φαλακροθηρίαν ἐξέπλευσαν' τῆς μίης ἐπέβαινεν ὁ Τρομπῶν, τῆς ἄλλης ὁ Λάξ καὶ τῆς τρίτης ὁ Μαρσέλ.

Ἐπὶ πρῶταις εἶχεν ἐγεγρηθῇ ἡ Καρίνα ὅπως παραστῆ εἰς τὸν ἀπόπλουν τῶν τριῶν λέμβων καὶ ἐπ' ὅσον ἠδύνατο νὰ τὰς διακρίνη ὁ ὀρθακλμός τῆς ἔμμεν προσηλωμένος ἐπὶ τῶν λέμβων τῶν φερουσῶν τὸν πατέρα τῆς καὶ τὸν μνηστήρα τῆς.

Λαμπρὰ ἐφάνετο ἡ ἡμέρα' ἦτο καθρέπτης ἡ θάλασσα, καθαρῶτατος ὁ ὀρίζων καὶ ἔπνεεν ἐλαφρῶς νότιος ἄνεμος. Αἱ φῶκαι καὶ οἱ θαλάσσιοι ἴπποι τοιοῦτον καιρὸν ἐξέλεγον ἵνα ἐξέλθωσι τῆς θαλάσσης καὶ ἀναπυθῶσιν ἐπὶ τῶν πῦγων. Μετ' οὐ πολὺ ὅμως ἐκαλύθη ὑπὸ νεφῶν ὁ οὐρανός, ὁ ἄνεμος ἤρχισε σφοδρῶς νὰ πνέῃ, ἄτμοι συνεπυκνώθησαν ἐν ἀκαρεὶ εἰς τὴν ἀτμοσφαίραν καὶ νεφάδες χιόνος κατέπιπτον πυκναί.

1. Διὰ τῶν δύο τούτων λέξεων δηλοῖται συνήθως ἐν Σουηδῶν τὸν μνηστήρα καὶ τὴν μνηστήν.

2. Ἡ παρὼν φιλιότης μου.

— Κακὴ δουλειά, ἔλεγεν ὁ Λάξ σείων τὴν κεφαλὴν, αἱ φῶκαι ὁμοιάζουν πρὸς ὠραίας κυρίας, αἱ ὁποῖαι φοβοῦνται μὴ συναγοθοῦν, δὲν ἔχαινον με τὴν βροχὴν καὶ με τὸ χιόνι. Καὶ ὅμως ἢ φῶσις τοῖς ἔδωκε καλὸν ἐπανωφθρι καὶ τὸ χιόνι εἶνε δι' αὐτάς' ἅν ἐν καλὸν μαξιλάρι. Ἄλλ' ἀδιάφορον, ἄς προχωρήσωμεν καὶ ἴσως εὐρωμεν τίποτε.

Καὶ ἐπροχώρουν τὰ πλοίαρι. Τῷ ὄντι ἅμα τῇ μεταβολῇ τοῦ καιροῦ τὰ ἀμφίβια ἐκεῖνα ἐχώνοντο εἰς τὴν θάλασσαν. Ὁ Τρομπῶν μὴ δυνάμενος τίποτε νὰ κατορθώσῃ ἔρριψε τὸ ὄπλον τοῦ εἰς τὸ βάθος τῆς λέμβου. Ὁ Μαρσέλ ἀνεγνώρισε καὶ αὐτὸς τὸ ἀνωφελεὲς τῶν προσπαθειῶν του. Ὁ Λάξ μόνον ἠδυνήθη νὰ πιᾶσῃ θαλάσσιόν του. Ὁ Λάξ μόνον ἠδυνήθη νὰ πιᾶσῃ θαλάσσιόν του. Ὁ Λάξ μόνον ἠδυνήθη νὰ πιᾶσῃ θαλάσσιόν του.

Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς εἰς τὴν οὐρὰν τριάκοντα ποδῶν μήκος, περιφέραιν δὲ ἐλέφαντος περὶ τὰ μέσα τοῦ σώματος. Ἀπ' οὗ τὸ ἐξέδαρον καὶ ἀφῆρσαν τὸ παχὺ στρώμα τοῦ λίπους, ὅπερ τὸ περιεῖχεν, ἐκοψαν τεμάχια τινα, ἅτινα ἐψήσαντες εὗρον τόσον νόστιμα, ὅσον τὸ βόειον κρέας.

Ἡ Καρίνα ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον ἀπὸ τοῦ θεάματος τούτου, ὁ δὲ Μαρσέλ καὶ ὁ Βλονδῶ συνεχάρησαν τὸν Λάξ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν του. Ὁ Τρομπῶν μελαγχολικός καὶ φοβερός ἴστατο μακρὰν.

— Δὲν ἔχω τύχην! ἐψιθίριζε γεμίζων τὴν πίπιν του σπασμωδικῶς. Διαβολοτάξειδο! πότε θὰ τελειώσῃ!

Ἡ κηκοκαίρια ἐξήκολούθει. Τὸ πλήρωμα τῆς Ρόζας Μαρίας ἔκαμιν οὐδὲν ἦττον καινέας προσπαθειάς ἄλλ' εἰς μάτην. Ὁ Βλονδῶ ἐλυπεῖτο διὰ τὴν ἀποτυχίαν ταύτην, ὄχι διὰ τὸν ἐαυτὸν του, διότι αὐτὸς εὐχαριστεῖτο με τὸν μισθὸν τοῦ πλοίαρχου, τὸν ὁποῖον εἶχεν, ἀλλὰ διὰ τοὺς νεφτάς, οἵτινες θὰ ἐλάμβανον ἀνάλογον ἀμοιβὴν, καὶ διὰ τὸν Κ. Βανσκέπ.

Τοῦλάχιστον παρηγοροῦντο ὅτι ἂν καὶ εἶχον ἀποτύχει εἰς τὴν ἁλιείαν, δὲν εἶχεν ὅμως συμβῆ εἰς αὐτοὺς ἕως τότε καὶ κἂν ἐν ἀπευκαταίαν, οἷα συνήθως ὑπὸ τὸν τρικυμιώδη ἐκεῖνον οὐρανὸν συμβαίνουσιν. Ἀπαξ μόνον παρὰ τὴν νῆσον τοῦ Ἀμστελοδάμου λέμβος τις κατελήθη ὑπὸ αἰφνιδιαίας τρικυμίας καὶ παρ' ὀλίγον νὰ προσαράξῃ εἰς τοὺς βράχους, ἀλλὰ χάρις εἰς τὴν ἱκανότητα τοῦ Δαμππελῆν, ἐσώθη. Ἄλλατε νεκρὸς τις ναύτης, ὅστις εἶχεν ἀποθιβάσθῃ εἰς τὴν ξηρὰν καὶ εἶχε καυχήθῃ ὅτι ἀνέβη εἰς μέρος τι ὑψηλὸν λίαν τραχὺ καὶ λίαν δύσβατον, εἶδεν αἰφνίως ἐνώπιόν του ἄρκτον με χάσκον τὸ στόμα καὶ φλογισμένον τὸν ὀφθαλμόν. Ὁ δυστυχὴς ἦτο μόνος καὶ ἄοπλος ἐνώπιον τοῦ θηρίου! Ἄλλ' εὐτυχῶς καὶ ἐκεῖνος ἐσώθη ἀναμνησθεὶς τοῦ στρατη-

γήματος Ὀλλανδοῦ τινὸς εὐρεθέντος εἰς τὴν αὐ-
τὴν θέσιν ἔρριπτεν ἐκατωλεῖα κίβαντος πρὸς τὸ θη-
ρίον διάφορα ἐνδύματα καὶ ἄλλα πράγματα, ἕ-
τινα εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ τὸ θηρίον ἕστατο ὀσφραϊ-
νόμενον ἐκάστοτε διὰ τὰ ἴδη ἂν ἦτο φαγώσιμον
τὸ ῥιφθὲν καὶ τοιουτοτρόπως αὐτὸς ἠδυνήθη νὰ
σωθῆ.

Τέλος ἡμέραν τινὰ εἶχε κοπάσει ἡ τρικυμία,
οἱ ναῦται ἐξῆλθον πάλιν πρὸς θήραν, φαιδροὶ
πάντες μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ Τρομπῶν, ἀλλὰ
τὴν φαιδρότητα ἐκείνην ἔμελλε νὰ σκιάσῃ τὸ
πένθος.

Τὰ τρία πλοίαρχοι εἶχον ὁμοῦ ἐξέλθει τοῦ Μα-
γδαληνοῦ ὄρους καὶ ἀφ' οὗ ἐπί τινος χρόνον ἐπλευ-
σαν παρουσιάσθη πρὸ αὐτῶν ὀλόκληρος ἀγέλη
θαλασσιῶν ἵππων (moyses) μικρῶν καὶ μεγάλων,
κειμένων ἐπὶ τινος ἀπεράντου παγίνου ὑψώμα-
τος. Οἱ ναῦται ἐθορούθησαν ἐπὶ τῆς θείας, ἀλλ' ὁ θύ-
ροβος ἐκεῖνος ἀφύπνησε τὰ ζῶα, ἕτινα ἐχύθησαν
διὰ μιᾶς εἰς τὰ κύματα πλὴν τριῶν. Τὰ τρία
ἐκείνη, τὰ ὅποια ἦσαν θηλυκά καὶ εἶχον μαζὶ
των καὶ τὰ μικρὰ των, ἐφαίνοντο ὡς νὰ μὴ εἶχον
νοήσει τί τάχα ἦτο ἐκεῖνο, ὅπερ εἶχε ταραξεί-
την ἠσυχίαν τῶν ἄλλων καὶ ἐστρεφόν περιέργα
δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὴν κεφαλὴν των. Ὁ Δαμπε-
λὲν καὶ Φραϊσινοῦ, φοβούμενοι μὴ χάσῃ καὶ
τὰ τρία ἐκεῖνα ἀκόμη, ἐρρίψαν εὐθὺς τὰς ἀρπά-
γας, ἀλλ' αὐταὶ δυστυχῶς ἐγλύστρισαν ἐπὶ τοῦ
θωρακοειδοῦς δέριματος τῶν μητέρων καὶ ἐπλή-
γυσαν καιρίως δύο μικρὰ. Διπλῆ ἀτυχία, τὸ
μὲν διότι ἔχοντο τὰ μεγάλα, τὸ δὲ διότι ἔμελλ-
λον νὰ διατρεῖξωσι σπουδαϊστὰν κίνδυνον, ἐ-
πειδὴ ἐξ ὄλων ἐν γένει τῶν ζῶων οὐδὲν ὑπερβαί-
νει τὸν θαλάσσιον ἵππον κατὰ τὴν πρὸς τὰ νεο-
γνά του στοργήν. Καὶ τῷ ὄντι μόνον τὰ πλη-
γωθέντα ἀφῆκαν στεναγμὸν ἢ μίαν μήτηρ ἔλαβε
τὸ ἴδιόν της μετὰ τοῦ ἐμπροσθίου πόδας καὶ
ἐρρίφθη ἀπελπίς εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡ δύνατό τις
νὰ παρακολουθήσῃ τὸν δρόμον, ὅν εἶχε διατρέ-
ξει, διότι τὸν εἶχε θάψει τὸ αἷμα. Ἐνίστο ἀνέ-
βαινον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ὡς διὰ νὰ ἀναπνεύ-
σῃ τὸ ἀσθενές! Αἵφνης ἡ μήτηρ τὸ καταλίπει·
εἶχε ἀποθάνει... Ἐκεῖνη σπεύδει εἰς ἐκδιείησιν,
συγχρόνως δὲ τρέχουσι καὶ αἱ δύο ἄλλαι μητέ-
ρες. Ἐπιπίπτουσι τρεῖς κατὰ τῆς λέμβου, ὅπο-
θεν εἶχον ἐξέλθει αἱ ἀρπάγαι αἱ πληγώσασαι τὰ
τέκνα των. Δύναται νὰ φαντασθῆ τις οἷος τότε
ἀγῶν συνήθη ὑπὸ τῶν ναυτῶν πρὸς τὰ θηρία,
θηρία, ἃ ἤλαυνεν ὁ πόνος καὶ ἡ μητρικὴ στορ-
γὴ. Ἀλλὰ δὲν ἤρκεσε τοῦτο. Ὡς ἂν νὰ εἶχον
ζητήσαι αἱ μητέρες ἐκείναι βοήθειαν, ἐξ νέας θη-
ρία ἀνέδυσαν ἀπὸ τῶν ὑδάτων καὶ ἦλθον εἰς
βοήθειαν. Ἡτο πλέον πάλῃ ἦν ἐπέτειεν ὁ ἀ-
πελπισμός. Ὁμοιάζει πρὸς τὴν πάλῃ των Ὀρα-
τίων πρὸς τοὺς Κουριατίους, πρὸς τὴν τῶν τριά-
κοντα Βρεττανῶν κατὰ τῶν τριάκοντα Ἄγ-
γλων ἂν ἔνεφανίσθη ὁ Βωμανοῦρ κραυγάζων·

«Πίε τὸ αἷμά σου, Βωμανοῦρ!» Ἄλλ' οὐδεὶς
θεατὴς διὰ νὰ κροτήσῃ ὑπὲρ τοῦ νικητοῦ τὰς
χειρας. Καὶ καθὼς εἰς τὰς καλουμένας δικαστι-
κάς μονομαχίας τοῦ μεσαιῶνος ἐκ τῶν προτέρων
ἐσκάπτετο ὁ τάφος ὁ μέλλων νὰ δεχθῆ τὸν ἡτ-
τηθέντα, ἔχασσε καὶ ἐδῶ διὰ τοὺς μέλλοντας
νὰ ἡττηθῶσιν ὁ τάφος μαῦρος καὶ βαθύς εἰς τῶν
κυμάτων τὴν ἄβυσσον.

Τρία ἐκ τῶν ζῶων ἐκείνων περιέτρεχον τὴν
λέμβον ὡς διὰ ν' ἀναγνωρίσωσι ποῦ εἶνε ἀσθε-
νεστέρη. Ἄμα δὲ προσέβηκον αὐτὰ οἱ ναῦται ἐ-
πέπεσον τὰ ἄλλα τέσσαρα, κατέλαβον διὰ τῶν
ὀδόντων τὸ πλοῖον, ὡς τὰ πλοῖα τὰ ῥωμαϊκά
κατελάμβανον κατὰ τοὺς πρώτους κερχηδονι-
κοὺς πολέμους τὰ τῶν Κερχηδονίων μετὰ τοὺς κό-
ρακας καὶ τὰς σιδηρὰς χειρας. Ὁ κίνδυνος ἦτο
ἐνώπιόν των! Δὲν παρήλθε πολλὴ ὥρα καὶ τριγ-
μὸς ἀπαίσσιος ἠκούσθη ὁ εἰς τοῖχος τοῦ πλοια-
ρίου ἐνέδωκεν εἰς τὴν ὀρμὴν τῶν ὀδόντων ἑνὸς
ἐκ τῶν θηρίων. Τὸ κύμα ἐρρυσεν ἐντὸς τοῦ πλοίου
ὅπερ μετ' οὐ πολὺ ἀνετράπη. Τρεῖς ἢ τέσσαρες
ἐκ τῶν δυστυχῶν ναυτῶν ἐχάθησαν, οἱ ἄλλοι
μάτην προσεπάθησαν νὰ σωθῶσι κολυμβῶντες.
Ἐβάρυνον αὐτοὺς τὰ χειμερινὰ των ἐνδύματα
καὶ ὑποδήματα, κατεδίωκον δὲ καὶ τὰ θηρία.
Δὲν ἠδυνήθησαν νὰ καταρθάσωσι τὴν ἀκτὴν. Ὑ-
περανθρώπους κατέβλεπε προσπαθεῖν ὁ Μαρτέλ
ὅπως σώσῃ τοὺς ἀνδρες, μαθὼν τὰ γενόμενα
παρὰ τοῦ Δαμπελὲν μόνον διασωθέντος· ἀδύνα-
τον· ἐκ δέκα ἀνδρῶν, ἐπανέφερε τρία πτώματα·
τῶν ἄλλων οὐδὲ τὰ πτώματα εὐρέθησαν· τὰ εἶ-
χον παρασύρει ὁ ἄνεμος καὶ τὰ κύματα.

Τὸ πλήρωμα ἄπαν περίλυποι περισύναξαν
τὰ πτώματα, τὰ ἔθαψαν εἰς τάφον βαθύν, ἵνα
μὴ γείνῃσι βορὰ τῶν ἀρκτων, κυχήθησαν ἐπ'
αὐτῶν καὶ ἐστῆσαν σταυρὸν παρήγορον.

Καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς στιγμήν ἡ θά-
λασσα ἐξέθρασε δύο ἄλλους νεκρούς οἵτινες ἐ-
φαίνοντο ὡς ἂν νὰ ἐζήτουν τὸ τελευταῖόν των
ἄσυλον παρὰ τῶν ζώντων.

Οἱ ναῦται μετ' εὐλαθείας ἔθαψαν καὶ ἐκεῖνους,
παρὰ τὸν τάφον τῶν συναδέλφων τῶν καὶ ἐπέ-
στρεψαν ἔπειτα πάντες περίλυποι καὶ σιγηλοὶ
ἐπὶ τῆς *Ρόζας Μαρίας*.

Εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ πλοίου ὁ Λάξ καὶ ὁ
Βλονδώ ἐκάπνιζον.

Τῆς Κερνίας εἶχον κοκκινίσει οἱ ὀφθαλμοὶ ἐκ
τῶν δακρύων.

— Τί δυστύχημα! ἐψιθύρισε ὁ Βλονδώ.

— Φοβερὸν! ἀπήντησε ὁ Λάξ.

Καὶ ἐσίγησαν. Εἰς τὸν κοιτωνίσκον, ἐνθα ἐ-
κάθητο δὲν ἤκουε τις εἰμὴ τὸν μονότονον κτύ-
πον, τὸν δηλοῦντα ὅτι φεύγουσιν ἀνεπιστραπτὴ
αἱ ὦραι καὶ τῆς θαλάσσης τὸν κυματισμόν.

XAVIER MARMIER

Μίλος τῆς Γαλιεῖης, Ἀνατολίας.

*Ἐπιταὶ συνέχευται.

Ὁ κληρὸς τοῦ Γένους διδάσκαλος Κ. Οἰκονόμος ὁ ἐξ
Οἰκονόμων, περιηγούμενος κατὰ τὸ 1819 τὴν Μικρὰν Ἀσίαν
ἵπισκίφθη καὶ τὰς Κυθωνίας· παρακληθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν κα-
τοίκων τῆς ἑλληνοκρατίας ταύτης πόλεως, ἐξεμνήθη ἐπ' ἰκ-
κλήσιας δύο λόγους, τὸν μὲν πρῶτον περὶ ΦΙΛΑΔΕΛΦΙΑΣ,
τὸν δὲ δεύτερον περὶ ΑΓΑΠΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ. Ἐκ τοῦ δευ-
τέρου τούτου λόγου, γεγραμμένου δι' ἕρους ἀπλοῦ ἄλλὰ
πλήρους πατριωτικῆς αἰσθητικῆς καὶ χάριτος, ἐκδοθέντος
δ' ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ 1837, ἐσταχυολογήσαμεν τὰ ἀκό-
λουθα·

ΠΕΡΙ ΑΓΑΠΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

Ὅλοι λέγομεν ὅτι ἔχομεν Πατρίδα, ὀλίγοι
ὅμως κατὰ δυστυχίαν καταλαμβάνουσι τί ἐστὶ
Πατρίς. Τί εἶναι ἡ Πατρίς; Καὶ πῶς νὰ τὴν
ὀρίσωμεν κατ' ἀξίαν; Πατρίς εἶναι τὸ ἀντίτυ-
πον τοῦ γῆνιου παραδείσου, εἰς τὸν ὅποιον ἐθα-
λέν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον κατ' ἀρχὰς νὰ τὸν
ἐργάζηται καὶ νὰ τὸν φυλάτῃ. «*Καὶ ἔθετο ὁ
Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἐν τῷ παραδείσῳ ἐργάζε-
σθαι αὐτὸν καὶ φυλάττειν*». Πατρίς εἶναι τὸ
ἐξαιρετὸν σταδίον, εἰς τὸ ὅποιον ἐτάχθη ὁ ἄν-
θρωπος παρὰ τοῦ Δημιουργοῦ νὰ ἀγωνισθῆ τοὺς
ἀγῶνας τῆς ἀρετῆς. Πατρίς εἶναι τὸ ἀσφαλέστα-
τον ἄσυλον ἀπὸ τῶν δυστυχιῶν, καὶ τὸ εὐχερώτα-
τον κέντρον τῆς εὐτυχίας του. Πατρίς εἶναι ναὸς
ἱερὸς, εἰς τὸν ὅποιον βλέπει κατὰ πρῶτον ὁ ἄν-
θρωπος τὰ μεγάλα δημιουργήματα τοῦ τῆς φύ-
σεως πλαστοργοῦ. Αὐτοῦ πρῶτα θεωρεῖ τὸν ἡ-
λιον λάμποντα· αὐτοῦ τὸν μέγαν οὐρανὸν καὶ τὰ
νοκτερινὰ του φέγγη· αὐτοῦ τῆς γῆς καὶ θα-
λάσσης καὶ ὄλου τοῦ κόσμου τὰ μέγιστα καὶ
κάλιστα φαινόμενα· αὐτοῦ ἀναπνέει τὸ πρῶ-
τον τῶν ζωογόνων ἀστέρων τὰς αὔρας· αὐτοῦ
κατὰ πρῶτον γνωρίζει τὰ πρόσωπα τῶν ἰδίων
γονέων, καὶ ἀκούει τὴν γλυκεῖαν αὐτῶν φωνήν·
αὐτοῦ μανθάνει τὴν πάτριον γλῶσσαν καὶ τοὺς
νόμους τοὺς πατρῴους· αὐτοῦ παραλαμβάνει
παρὰ τῶν προγόνων καὶ μεταδίδει εἰς τοὺς
ἀπογόνους τὴν λαμπάδα τῆς ζωῆς, διὰ τῆς
ὁποίας συνέχεται ἄσβεστος ἡ τοῦ γένους σείρα·
αὐτοῦ συλλαμβάνει τὰς πρώτας καὶ ὑψηλὰς
περὶ Θεοῦ καὶ θρησκείας ἐννοίας· αὐτοῦ ἀνα-
γεννᾶται διὰ τῶν ὑπερφυσικῶν τῆς πίστεως
μυστηρίων, καὶ γίνεται μέλος τῆς τοῦ Χριστοῦ
Ἐκκλησίας· αὐτοῦ ἐν ἐνὶ λόγῳ διακλάττεται
καὶ μορφώνεται φυσικῶς καὶ ἠθικῶς, καὶ διδά-
σκεται ὅτι ἐγεννήθη τοῦ μεγάλου κόσμου πολί-
της, ὅπως δουλεύῃ καὶ λατρεύῃ δοξάζων τὸν
Θεὸν πρῶτιστα καὶ μάλιστα εἰς τὴν ὁποίαν
ἐγεννήθη γῆν. Ἐν τῷ λοιπὸν ὑπάρχει τόσον μέγα
δῶρον τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἢ Πατρίς,
συμπεραίνετε, ὅτι ὑπάρχουσι καὶ μεγάλα τὰ
χρῆμα τοῦ ἀνθρώπου τὰ πρὸς τὴν Πατρίδα· ὁ
ἄνθρωπος, ὁ χριστιανὸς μάλιστα, χρεωστῆ νὰ
ἀγαπᾷ καὶ νὰ τιμᾷ καὶ νὰ εὐεργετῆ τῆς ἑαυτοῦ
γεννήσεως τὴν χώραν. Τοῦτο εἶναι χρέος ἀπα-
ραίτητον καὶ θρησκευτικόν, καὶ φυσικόν, καὶ
πολιτικόν.

Λέγω πρῶτον, ὅτι χρεωστῆτε, χριστιανὲ, καθὼ

χριστιανὸς νὰ ἀγαπᾷ καὶ νὰ εὐεργετῆ τὴν
Πατρίδα. Σὲ προστάζει ὁ Θεὸς νόμος «*ἀγαπή-
σεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν*». Πλησίον
σου εἶναι βέβαια πᾶς ἄνθρωπος, ἀλλὰ πόσος δύ-
ναται νὰ ἦναι πλησιέστερός σου παρὰ τοὺς συγ-
γενεῖς καὶ ὁμοπίστους καὶ συμπολίτας σου;
Οὗτοι εἶναι ἀδελφοὶ σου, οἵτινες συγκατοικοῦσι
μετὰ σοῦ εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν χώραν, ὡς ἂν
εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν οἰκίαν· οὗτοι ἔχουσι
τὴν αὐτὴν καὶ τὴν αὐτὴν πατέρα, τὸν Θεόν, τὴν αὐτὴν
καὶ τὴν μητέρα, τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ αὐτὸ γενέ-
θλιον ἔδαφος, καὶ τὰς αὐτὰς τροφάς, τοὺς αὐ-
τοὺς νόμους, τοὺς αὐτοὺς ἀρχοντας καὶ ποιμέ-
νας καὶ διδασκάλους, τὰς αὐτὰς πρὸς σὲ κοινὰς
καὶ πανηγύρεις καὶ ἀπολαύσεις καὶ λύπας καὶ
χαράς· ὅσον λοιπὸν εὐλοκιστέρων ἀγαπᾷς τοὺς
συμπατριώτας καὶ τὴν Πατρίδα, τόσον βεβαιό-
τερον ἐκπληρόνεις τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ· καὶ πάλ-
ιν ἐξ ἐναντίας, ὅσον ἀμελεῖς καὶ προδίδεις παλ-
λάκις τῆς Πατρίδος τὰ συμφέροντα, τόσον ἐξε-
λέγησαι παραβάτης τοῦ θείου νόμου, καὶ τοῦ
πλησίον σου ἐχθρὸς χειρότερος ἀπίστου· «*εἰ τις
τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προσεῖ,
τὴν πίστιν ἤρηται, καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων*».

Ὅτε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Θεὸς ἐκάλει τοὺς
οὐρανοὺς, καὶ ἐσαρκώθη, καὶ συνανέστραψεν τοῖς
ἀνθρώποις ἐπὶ τῆς γῆς, μεταξὺ τῶν ἄλλων πα-
ραδειγματῶν τῆς ἀρετῆς, τὰ ὅποια μᾶς ἀφῆ-
κεν εἰς τὴν κατὰ σάρκα παναγίαν αὐτοῦ πολι-
τείαν, ἐν εἶναι καὶ ἡ πρὸς τὴν Πατρίδα του
ἐξαιρετος ἀγάπη. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς γεννηθεὶς
εἰς τὴν Βηθλεὲμ ἠύξησε καὶ ἀνετράφη σωματι-
κῶς εἰς τὴν Ναζαρέτ· ἔχειρε λοιπὸν ὁ Θεὸς τοῦ
παντὸς νὰ ὀνομάζεται Ναζωραῖος ἢ Ναζαρηνό-
ς. Οὕτω προεκήρυξεν αὐτὸν ὁ Θεὸς διὰ τῶν προφη-
τῶν ὅτι «*Ναζωραῖος κληθήσεται*»· οὕτω τὸν
ὀνόμαζον οἱ Ἄγγελοι «*Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν
Ναζαρητὸν τὸν ἐσταυρωμένον*»· οὕτως ὀνόμα-
σαν αὐτὸς ἑαυτὸν, ὅτε τὸ πρῶτον ἐφάνη εἰς τὸν
Ἀπόστολον Πάυλον «*εἰγὼ εἰμὶ Ἰησοῦς ὁ Ναζω-
ραῖος, ὃν σὺ διώκεις*». Διὰ τὴν πρὸς τὴν Πα-
τρίδα καὶ τοὺς ὁμογενεῖς ἐξαιρετον ἀγάπην
ἐκήρυξεν ὁ Θεάνθρωπος τὸ θεῖον εὐαγγέλιον
πρῶτον εἰς τοὺς ἀδελφούς ὁμογενεῖς αὐτοῦ κατὰ
σάρκα, τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραήλ, «*οὐκ ἀπεστάλην
εἰμὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλῶτα οἴκου Ἰσ-
ραήλ*»· εἰς αὐτοὺς ἀπέστειλε κατ' ἀρχὰς καὶ
τοὺς Ἀποστόλους· «*απορεύεσθε δὲ μύλλον πρὸς
τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλῶτα οἴκου Ἰσραήλ*»·
διὰ τὴν αὐτὴν ἐξαιρετον ἀγάπην ἠγάπα καὶ
τὴν Ἰερουσαλήμ, ἥτις ἔθεωρεῖτο ὡς κοινὴ τῶν
Ἰουδαίων Πατρῶν, καὶ ἐδειξεν εἰς αὐτὴν ἀνεκ-
φραστον πατρικὴν εὐμενεῖαν συμπάθειαν· «*Ἰε-
ρουσαλήμ, Ἰερουσαλήμ, ποσάκις ἠθέλησα ἐπι-
συναγαγεῖν τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ἐπισυνά-
γει ὄρνις τὰ ροσσία ἑαυτῆς ὑπὸ τὴν πτέρυγα,
καὶ οὐκ ἠθέλησατε*»· διὰ τὴν αὐτὴν ἐξαιρετον

ἀγάπην ἔκλαυσε ὁ φιlanθρωπότητος Ἰησοῦς βλέπων ἀπὸ μακροθῆν τὴν ἀχάριστον αὐτοῦ Πατρίδα μέλλουσαν μετ' ὀλίγον νὰ πῆσῃ εἰς τὸ φρικτὸν τῆς χριστοκτονίας ἀμαρτήματα· «καὶ ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσε ἐπ' αὐτῇ». Τοιοῦτοτρόπως ὁ φιlanθρωπότητος Ἰησοῦς, ὁ παντὸς τοῦ κόσμου ποιητὴς καὶ σωτὴρ, ἔδειξεν ἰδιαιτέραν στοργὴν καὶ ἀγάπην πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ Πατρίδα. Τί ἄλλο χρεωστὲι ὁ χριστιανὸς παρὰ νὰ μιμῆται ὅσον τὸ δυνατὸν καὶ εἰς τοῦτο, καθὼς καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἐναρέτους πράξεις, τὴν ἀγιωτάτην τοῦ Σωτῆρος ζῶν, τὴν ὁποῖαν μᾶς ἐπρόβαλεν ὡς παράδειγμα; «Τὸ πῶς δὲ δὴ δέδοκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε».

Τόσον ἱερὸν καὶ θεῖον δῶρον εἶναι ἡ Πατρίς ὥστε ἐν τῶν μεγίστων σημείων τῆς κατὰ τῶν ἀνθρώπων δικαίας ὁργῆς τοῦ Θεοῦ γίνεται πολλάκις ἡ στέρησις τῆς Πατρίδος. Εἰδωλολάτρουν οἱ Ἰουδαῖοι· ποῖαν ποινὴν τοὺς ἔστειλεν ὁ Θεός; Τὴν στέρησιν τὴν Πατρίδος. Μετενόουν διὰ τὰ ἀμαρτήματά των· τί τοὺς ἀντήθειεν ὁ Θεός; Τὴν ἀπόλαυσιν τῆς Πατρίδος. Ἔσταύρωσαν τῆς δόξης τὸν Κύριον· πῶς τοὺς ἐτιμώρησεν ὁ Θεός; Διὰ τῆς ἐσχάτης καὶ ἀνεπιστρέπτου αἰχμαλωσίας τῆς Πατρίδος! Νὰ εἶπω τὸ μεγαλύτερον; Ζῶν αἰώνιον, εὐφροσύνην ἀνεκλάλητον, παράδειςον, βασιλείαν οὐράνιον μᾶς ὑπόσχεται ὁ Θεός εἰς τὸν μέλλοντα βίον· πῶς τὴν ἐπονομάζει; *Πόλις, Πατρίδα!* Οὔτε φυσικώτερον, οὔτε γλυκύτερον ἄλλο παρὰ τοῦτο τῶνομα ἤθελεν εὐρεθῆ νὰ εἰκονίσῃ τὴν αἰώνιον μακαριότητα, τῆς ὁποῖας ἀτελεστάτην μὲν καὶ πρόσκαιρον καὶ ἐφήμερον, ἀλλ' ἱκανῶς ὁμοιάζουσιν σκιαγραφίαν βλέπομεν ἐπὶ τῆς γῆς μίαν καλῶς κυβερνωμένην Πατρίδα· «ἤτοιμασε γὰρ αὐτοῖς πόλιν, κρείττονα πατρίδα!»

Καὶ ἂν λοιπὸν ἡ Πατρίς εἶναι τόσον σεβάσμιο, τόσον πολῦτιμον, τόσον ἀγαπητὸν εἰς τὸν Θεόν, φανερὸν ὅτι χριστιανός, ὅστις ἀγαπᾷ μάλιστα τὸν Θεόν, καὶ τὴν πλησίον, χρεωστὲι νὰ ἀγαπᾷ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ Πατρίδα· τοῦτο μᾶς διδάσκει ὁ θεῖος νόμος· τοῦτο τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ τὸ παράδειγμα· τοῦτο τῆς ἀγίας Γραφῆς αἱ μαρτυρίαι.

Εἶπα, ὅτι ἡ τῆς Πατρίδος ἀγάπη εἶναι χρεὸς τοῦ ἀνθρώπου φυσικόν. Ὅχι μόνον ὁ θεῖος νόμος, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ φύσις μᾶς προστάζει νὰ τιμῶμεν τοὺς γονεῖς, καὶ ἀντενυεργετῶμεν τοὺς εὐεργέτας· ἀπὸ βάθους τῆς καρδίας πᾶς λογικὸς ἀκούει φωνὴν ἰσχυράν, ἧτις τῷ λέγει ἀδιάκωπως; *«τίμα τοὺς γονεῖς σου, οἵτινες σοὶ ἐχάρισαν τὸ εἶναι! ἀγαθοποιεῖ τοὺς εὐεργέτας, ὅσοι σ' ἔκαμαν δευτέρον καὶ ἰσὺν, ἢ μὲν ἢ μὲν.»* Ἄλλὰ ποῖος πατήρ ἢ εὐεργέτης ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ εἰς τὴν γῆν ἢ φιλοστοργώτερος, ἢ εὐεργετικώτερος παρὰ τὴν Πατρίδα; Ἡ Πα-

τρὶς ἐχάρισε τὸ εἶναι εἰς τοὺς γονεῖς ἑνὸς ἐκάστου πολίτου· διὰ τοῦτο μάλιστα τῆς ἡμῶν γεννήσεως ἡ χώρα ὀνομάσθη Πατρίς, καὶ παρ' ἄλλοις παλαιότατον, μητρὶς, καθὼς καὶ μήτηρ καὶ πατήρ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς μας. Ἡ Πατρίς μᾶς εὐεργετῇ καθ' ἐκάστην τὰς μεγίστας εὐεργεσίας. Ἄν εἶναι ναοί, εἰς τοὺς ὁποίους ἀναγεννώμεθα γινόμενοι μέτοχοι τῶν μυστηρίων τῆς πίστεως, ἂν εἶναι σχολεῖα, ἐκ τῶν ὁποίων πηγάζει καθενὸς καὶ τοῦ γένους ὁ φωτισμὸς, ἂν εἶναι νοσοκομεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα εὕρισκε τὴν θεραπεῖαν ἢ πάσχουσα ἀνθρωπότης, ἂν εἶναι ἱερεῖς, ποιμένες, προσετώτες, ἄρχοντες, διοικούντες φρονίμως τὴν πολιτείαν, ἂν εἶναι νόμοι τιμωροῦντες τὴν κακίαν καὶ βραβεύοντες τὴν ἀρετὴν, ἂν εἶναι τιμὴ καὶ κλέος εἰς τοὺς ἀπογόνους ἐξ αἰτίας προγόνων μεγάλων γενόμενων καὶ θαυμαστῶν εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ἂν εἶναι τέχνη συμβάλλουσα καὶ πρὸς τροφήν καὶ πρὸς τρυφήν καὶ πολιτισμῶν ἐπίδειξιν, ἂν εἶναι ἐμπόρια, διὰ τῶν ὁποίων κυκλοφοροῦσιν εἰς τὸ σῶμα τῆς πολιτείας, ὡς χυμοὶ ζωτικῶν, αἱ τῶν τεχνικῶν καὶ φυσικῶν προϊόντων ἐπικερδεῖς μεταβολαί, ἂν εἶναι δημόσια πανηγύρεις καὶ γαρεὶ καὶ παντοῖα τῆς κοινωνίας καλὰ, οἷον ἀγοραὶ, καὶ γοαί, καὶ πλατεῖαι, καὶ ῥύμια, καὶ κῆποι, καὶ δάση, καὶ κτήρια, καὶ πηγαί, καὶ λιμένες, καὶ πᾶν ὅ, τι συμβάλλει καὶ πρὸς σύστασιν, καὶ πρὸς καλλωπισμὸν μίαν τινος χώρας ἀνθούσης διὰ τῶν κατοικῶν τὴν εὐζωίαν, παρὰ τίνος ἔχομεν ταῦτα; Παρὰ τῆς Πατρίδος. Εἰς τίνα θεῶν ὁμῶν δια βίου νὰ τ' ἀπολαύσωμεν; Εἰς τὴν Πατρίδα. Τίς μέλλει νὰ τὰ μεταφέρῃ καὶ εἰς τὰ τέκνα μας; Ἡ Πατρίς. Ἡ Πατρίς εἶναι τὸ ἱερὸν θησαυροφυλάκιον ὅλων τῶν πραγματικῶν ἡμῶν καλῶν, καὶ τῶν ἐλπίδων. Δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι ἐνίοτε ἡ Πατρίς ἐξ ἀγνοίας ἀναγκάζει τινὰ νὰ παραπονῶνται, πλὴν οὔτε τῶν γονέων, οὔτε τῆς Πατρίδος τὴν ἀγάπην, ὅσον μᾶς ἀδικήσωσι, δυνάμεθα νὰ τὴν ἐξορίσωμεν ἀπὸ τῆς καρδίας, ἐξὼ μόνον ὅταν ἡ καρδία μας ἀπολιθωθῇ.

Ἡ ἀγάπη τῆς Πατρίδος εἶναι πάθος τῶν λογικῶν ψυχῶν εὐγενέστατον καὶ γλυκύτατον, φυτευθὲν εἰς αὐτὰς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Δημιουργοῦ αὐτοῦ ὁ Θεός, ὁ πλάσας τοὺς ἀνθρώπους κοινωνικούς, ἐνέπνευσε εἰς τὴν ψυχὴν ἐκάστου γλυκειάν τινα κλίσιν, ἧτις τὸν κρατεῖ προσηλωμένον εἰς τὴν χώραν τῆς γεννήσεως αὐτοῦ. Ταύτην δὲ τὴν κλίσιν ἐντελῶς μὲν καὶ κυρίως αἰσθάνεται μόνος ὁ λογικὸς ἀνθρώπος, πλὴν καὶ εἰς τ' ἄλλα δημιουργήματα, ὅσα αἰσθάνονται ζῶν, ἐνεφύτευσεν ἡ πανάγαθος Πρόνοια τῆς τοιαύτης κλίσεως ἀμυδρὰν εἰκόνα. Καὶ αὐτὰ τὰ θηρία, καὶ τὰ πτηνὰ, καὶ τὰ ἔρπεντα, καὶ τὰ νηκτὰ, καὶ αὐτὰ τὰ φυτὰ φαίνονται ὅτι κατὰ τινὰ φυσικὴν ὁρμὴν ἀγαπῶσι τοὺς τόπους, ὅπου γεννηθῶσιν. Ὁ σοβαρὸς λέων χαίρει μάλιστα εἰς

τὰς ἐρήμους τῆς Νουμιδίας. Ὁ μεγαλοπρεπὴς ἐλέφας, ἀφ' οὗ πῆσῃ αἰχμαλώτος, πολλάκις (καθὼς λέγουσι) δὲν γεννᾷ τέκνα εἰς ξένην γῆν, ἀισχυρόμενος τρόπον τινὰ καὶ νὰ ἀφήσῃ τέκνα δοῦλα! Ὁ μέγας ἀστὴρ χαίρει κτιζῶν φωλεὰν καὶ τεκνογονῶν εἰς βράχους. Ἡ ἴβις, τὸ πτηνὸν τῆς Αἰγύπτου, ἐμφιλοχωρεῖ μάλιστα εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἰχθύων εἶδη πάμπολλα γνωρίζουσι εὐαθερὰς τὰς ἐνύδρους αὐτῶν κατοικίας. Αἱ ὕψηλα κέδροι αὐξάνουσι μέχρι τῶν νεφῶν εἰς τὰ ὕψη τῶν ὀρέων. Ὅλα σχεδὸν τὰ ἐμφύχνα ὄντα καὶ πολλὰ τῶν ἀψύχων ἔχουσιν ὡς ἂν τινὰς ἰδίας αὐτῶν Πατρίδας τὰ κλίματα ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα φύσει ἀσμενίζονται νὰ διατρίβωσι. Καὶ αὐτοὶ οἱ ἀπλανεῖς ἀστέρες φαίνονται ὅτι φυλάττουσιν ὡς Πατρίδας τὰς ἰδίας αὐτῶν θέσεις, ὅπου τοῦτους ἔστησεν ἐξ ἀρχῆς ἡ φωτοπάρχος χεὶρ τοῦ Δημιουργοῦ!

Καὶ ἂν τὰ ἄλογα ὄντα ἔχουσιν ἐκ φύσεως τοσαύτην κλίσιν πρὸς τὴν καταχρηστικώτερον λεγομένην αὐτῶν Πατρίδα, ποῖα ἔπεται νὰ ἴναι ἡ τῆς λογικῆς τοῦ ἀνθρώπου ψυχῆς πρὸς τὴν γεννησαμένην καὶ θρέψασαν αὐτὸν γῆν; Θέλετε νὰ πληροφορηθῆτε τὸ πρᾶγμα ἐντελέστερον; Σκεφθῆτε τοιοῦτοτρόπως. Πολλοὶ ἀπὸ σὰς ἐξενιτευθῆτε αὐτοὶ, ἴδετε καὶ ἄλλους φρονίμως ξενιτευμένους· τί ἐκάμνετε σεῖς; τί κάμνουσιν οἱ τοιοῦτοι; Ἄν ἀποκτῶσι πλοῦτον, ἂν συναύωσι γνώσεις, ἂν φιλοτιμῶνται νὰ ἀποκτήσωσι φήμην εἰς τὴν ξενιτείαν, ὅλα ταῦτα τὰ συναυροῦσιν οὐ μόνον νὰ ἐπιδειχθῶσιν, ἀλλὰ μάλιστα καὶ νὰ ὤφελθωσι τὴν Πατρίδα· καὶ μεγίστην ὕβριν ἕκαστος αὐτῶν νομίζει, ἂν ὀνομασθῇ παρὰ τῶν ἐντοπίων ἐκείνων ξένος καὶ πάροικος! Ὅταν δὲ κἀνεὶς ἐξ αὐτῶν ἀβρωστήσῃ, ἢ δυσυχήσῃ εἰς τὴν ξενιτείαν, ἡ Πατρίς εἶναι τὸ πρότιστον ἀντικείμενον τῆς ἐπιθυμίας του· τὴν Πατρίδα ποθεῖ· τῆς Πατρίδος τ' ὄνομα συχνάκις ἀνακαλεῖ· πρὸς ταύτην στρέφει καὶ μακροθῆν τὰ βλέμματα δακρυσμένα, φρίσσει, μὴ μετὰ θάνατον ἀκούῃ ξένος, κείμενος νεκρὸς εἰς ξένην γῆν· τοὺς πατρώους τάφους φαντάζεται φλογίζομενος εἰς τὴν ἀβρωστίαν, ἢ σκυθρωπάζων εἰς ἄλλην τινὰ δυστυχίαν. Κᾶν δὲ ἀβρωστήσῃ ἄλλην ἀβρωστίαν, ἀβρωστῆι πολλάκις τὴν νοσταλγίαν αὐτὴν δηλονότι τὴν ἀκράτητον ἐπιθυμίαν τῆς εἰς τὴν Πατρίδα ἐπιστροφῆς (τόσον φρίσσει τὴν ξενιτείαν ἢ φύσις ἢ ἀνθρώπινος, ὥστε καὶ νόσον ἰδίαν ἐκ ταύτης νοσεῖ). Τώρα διψᾷ νὰ πῆσιν ἀπὸ τοῦ δροσεροῦ καὶ κρυσταλλώδους τῆς Πατρίδος νεροῦ, καὶ τώρα εὐχεται νὰ ἴητον ὑποκάτω εἰς τῶν δένδρων αὐτῆς τὴν σκιάν, ἢ νὰ διέτρει εἰς τὸ τοῦτο, ἢ ἐκεῖνον τὸ χωρίον. Ὅσον ξηρὰ καὶ τρυχεῖα καὶ ἄδοξος ἂν ἴναι ἡ Πατρίς, ταύτην προτιμᾷ παρὰ πολλὰς πόλεις εὐδαίμονας καὶ μεγάλας· καὶ μόνος τῆς οἰκίας, καὶ αὐτῆς αὐτοῦ τῆς καλύβης ὁ καπνὸς τὸν φαίνεται τερ-

πνότερος παρ' ὅλα τὰ κάλλη τῆς ξενιτείας. Ὅς καὶ τὰ βουνὰ τῶν χιόνων τῆς Ἰσλανδίας, καὶ αὐτὸ τὸ καυστικὸν πέλαγος τῶν ἄμμων τῆς Ἀφρικῆς ἔχουσι καὶ ταῦτα τοὺς ἰδίους αὐτῶν κατοίκους ἐπίσης φιλοχωροῦντας. Ὁ ὑπερβόρειος παρωκτανίτης προκρίνει τοὺς αἰώνιους πάγους τῆς Πατρίδος του παρὰ τοὺς ἀνηφοροὺς κήπους τῶν εὐκραεστάτων κλιμάτων, καὶ προτιμᾷ τὸ γλυπτὸν αὐτοῦ μονόξυλον παρὰ πάντα τὰ μεγαλοπρεπέστατα παλάτια τῆς Οἰκουμένης. Ὁ ὄρεινός ποιμὴν βλέπει τὰ χρυσὰ τῶν πεδιάδων λήθα μακροθῆν ἀδιάφορος, ἀγαπᾷ δὲ τῶν αἰγῶν αὐτοῦ τὸ γάλα, καὶ τὸν κριθινὸν ἄρτον, περισσότερο παρὰ πάσας τὰς σιβαριτικὰς τοῦ κόσμου τραπέζας· καὶ ὅταν ἀντηχῶσιν αἱ φάρμαγγες ὑπὸ τὸν αὐλόν του, νομίζει ὅτι βασιλεύει εἰς ὅλην τὴν φύσιν. Κᾶν ποτε καταβῆ εἰς τὰς πόλεις, βλέπει ταύτας ὡς φυλακὰς· αἱ ὕψηλα καὶ χρυσόφοροι στέγαι τὸν στενοχωροῦσιν εἰς ἄκρον· αἶθριον ζητεῖ τὸν οὐρανὸν· ὁμοιάζει φυτὸν, τὸ ὁποῖον, γεννημένον ἵνα ἔχη τὰς βίβλας εἰς τοὺς βράχους, ἀβρωστῆι, ὅταν δὲν δέρηται ὑπὸ τῶν βροχῶν καὶ τῶν ἀνέμων! Τόσον βαθειῶς ἐνεφύτευσεν τὸ αἰσθημα τῆς Πατρίδος εἰς τὴν ἄνθρωπον ὁ Δημιουργός· καὶ τόσον θλίβεται ὅταν ἐξ ἀνάγκης διαμῆνῃ μακρὰν ἀπ' αὐτῆς εἰς τὴν ξενιτείαν. Ὁ Πατρίς, φωνάζει μετὰ τοῦ Δαβὶδ, γλυκυτάτη Πατρίς μου! *«Ἐὰν ἐπιλάβωμαι σου, ἐπιλησθῆναι ἡ δεξιὰ μου! Κόλλησθῆναι ἡ γλῶσσά μου τῷ ἄρτυγγί μου, ἐὰν μὴ σου μνησθῶ!»* Ὅσοι δὲ πάλιν κατοικήσαντες ἐξ ἀνάγκης κατασταθῶσιν εἰς ξένην γῆν, κᾶν ἐνδοξοὶ, κᾶν πλοῦσοι καὶ ἄλλως εὐδαίμονες ἀποθῶσι, μέγα ὄνειδος ἔχουσι τ' ὄνομα τῆς ξενιτείας! Κᾶν ἐκεῖ πολιτογραφηθῶσι, τοῦτο νομίζουσιν ἄκραν εὐδαιμονίαν, τοῦτο μεγίστην τιμὴν· διότι ἡ νέα αὐτῆ Πατρίς παριστάνει τὴν εἰκόνα τῆς πρώτης, τῆς ἀρχαίας, τῆς γνησίας αὐτῶν Πατρίδος, τὴν ὁποῖαν, κᾶν εἰς τὰς ἐσχάτας κεῖται τῆς οἰκουμένης, οὐδέποτε λησμονοῦσιν, ἐφ' ὅσον αἰσθάνονται τὴν ἰδίαν αὐτῶν ὑπαρξίν· ὡς οὐδὲ τὴν φυσικὴν αὐτῶν μητέρα λησμονοῦσιν ὅσοι ἀντ' ἐκείνης ἀποκτῶσιν μητρίαν! Καὶ εἰς τὰς τερπνοτάτας αὐτῶν συναναστροφὰς ἄρτυμα γλυκύτατον ἔχουσι τὰς ἱστορικὰς ἀναμνήσεις καὶ παραδόσεις τῆς φίλης Πατρίδος. Περὶ τούτων μάλιστα διαλέγεται πρὸς τοὺς ξένους ὁ ἀγαθὸς πατριώτης, διότι ἡ μνήμη τῆς Πατρίδος καὶ ἔκοντα τὸν κρατεῖ πάντοτε προσκαλλημένον εἰς αὐτήν. Συχνάκις ἐνθουσιᾷ μεμνημένος τὰς εὐτυχίας τῆς, δακρύει· γλυκερὰ κκατυζέωσι δάκρυα ὅταν ἐνθυμῆται καὶ αὐτὰς αὐτῆς τὰς δυσυχίας. Καὶ ὅσον ἐπισκώτεροι εἶναι κἀκεῖνοι καὶ αὐταί, τόσον βαθυτέραν ἐμποιοῦσιν εἰς αὐτὸν τὴν ἐκ τῆς ἀνμνήσεως κατάνυξιν καὶ γλυκυθυμίαν. Γνωρίζουσι τοῦτο τὸ ἱερὸν πάθος οἱ Ἕλληνες μάλιστα. Naί· οἱ Ἕλληνες δικαίως αἰσθάνονται βαθύτατα

τάς ιστορικάς τῆς Ἑλλάδος ἀναμνήσεις, ὅσων καὶ Πατρίδα ἔχουσι λαμπρότεραν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη τῆς Οἰκουμένης. Πατρίδα κειμένη ὑπὸ τὸν κάλλιστον οὐρανόν, καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν παμφορώτατην ὄλων μὲν τῶν φυσικῶν καὶ καλλίστων προϊόντων, ὄλων δὲ τῶν ἀνθρωπικῶν καὶ μεγίστων ἀρετῶν! Πάντες οἱ ἄνθρωποι καυχῶνται δικαίως εἰς τὰ πάτρια καλὰ· ἀλλ' οὐδεὶς ἄλλος εὐρίσκει τόσα μνημεία μεγαλοδόξων καὶ εὐτυχιῶν καὶ δυστυχημάτων, ὅσα οἱ Ἕλληνας εἰς τὴν γῆν τῶν μεγάλων αὐτῶν προγόνων. Ὄθεν καὶ ταύτην προτιμῶσι παρὰ πάντα καὶ τὰ ἐνδοξότατα τοῦ κόσμου βασιλεία. Καθόλου δὲ καὶ Ἕλληνας καὶ μὴ Ἕλληνας, οἱ γνήσιοι πατριῶται, καὶ κατοικοῦντες εὐτυχεῖς εἰς τὴν ξενιτείαν κεφάλαιον τῆς εὐδαιμονίας νομίζουσι τὴν τῆς Πατρίδος ἀπόλαυσιν. Ὡ ποσάκις οἱ τοιοῦτοι ἐπιθυμοῦσιν, ἂν ἦτο τρόπος, νὰ μετεφυτεύοντο μετ' αὐτῆς αὐτῶν τῆς εὐτυχίας εἰς τὴν Πατρίδα, καὶ νὰ ἴδωσι τὴν ἐσχάτην τῆς ζωῆς αὐτῶν ἡμέραν δύουσαν αὐτοῦ, ὅπου πρῶτον εἶδον τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα! Τσαύτη εἶναι ἡ τῆς Πατρίδος ἀγάπη, πρὸς τὴν ὁποῖαν ἐκ φύσεως ὁ ἄνθρωπος συναύθεται ὥστε μόνος ὁ ἀνάσθητος καὶ ἀπάνθρωπος δύναται νὰ λησμονήσῃ τὴν πρὸς τὴν Πατρίδα στοργήν. Ὄταν τις παύσῃ ἀγαπῶν τοὺς γονεῖς, τότε παύει ἀγαπῶν καὶ τὴν Πατρίδα καὶ τοιοῦτοι γίνονται μόνον ὅσοι ὑπὸ τῆς κακοηθείας καὶ τρυφῆς διεφθαρμένοι τὰς ψυχὰς ἀποβαίνουσιν ὄλοι σάρκες, νοῦ καὶ φρονῶν κεναί. Οἱ τοιοῦτοι μόνον λέγουσι καὶ φρονοῦσι τὸ σαρδαναπάλιον καὶ περιφιλύτων καὶ βάρβαρον ἐκεῖνο γνωμιόν:

«Τῷ γὰρ καλῶς πρέσσοντι πάντα γῆ πατρίς!»

Εἶπα τελευταῖον, ὅτι ἡ τῆς Πατρίδος ἀγάπη εἶναι καὶ πολιτικὸν χρέος τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ φύσει κοινωνικός, καὶ ὡς τοιοῦτος ἀγαπᾷ νὰ συγκατοικῇ μετὰ τῶν ὁμοίων του, βοηθῶν καὶ βοηθούμενος ἀμοιβαίως ὑπ' αὐτῶν διὰ τοῦτο ἐκτισαν οἱ ἄνθρωποι οἰκίας γειτονικάς διὰ τοῦτο συνώκησαν χώρας καὶ πόλεις κοινῶς, τὰς ὁποίας συγκατοικοῦμεν ὡς ἀδελφοί! Ἐπειδὴ τί εἶναι μία πόλις ἢ μεγάλη ἢ μικρά; Εἶναι μία εὐρυχωροτάτη οἰκία, εἰς τὴν ὁποῖαν οἱ πολῖται, ὡς μία καὶ ἡ αὐτὴ οἰκογένεια, ὑπηρετοῦσι καὶ συμβουλοῦσιν ἀλλήλους, καὶ συναντιλαμβάνονται ἀμοιβαίως ὁ εἰς εἰς τοῦ ἄλλου τὴν εὐτυχίαν. Καθὼς λοιπὸν συμφέρει εἰς καθένα νὰ ἔχῃ οἰκίαν σταθεράν, καὶ νὰ συγκατοικῇ μετὰ τῶν ἰδίων συγγενῶν καὶ φίλων μᾶλλον, παρὰ μετὰ ξένων ἀγνωρίστων, τοιοτουτρόπως εἰς ἕκαστον συμφέρει καὶ νὰ συζῇ, καὶ νὰ συμπολιτεύεται μᾶλλον μετὰ τῶν ἰδίων συμπολιτῶν, παρὰ μετὰ ξένων ἀλλοφύλων. Οἱ συμπατριῶται του εἶναι μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς μητρὸς τέκνα, τὰ αὐτὰ ἔχοντες ἔθιμα καὶ ἴθνη, τὰ αὐτὰ κοινὰ συμφέροντα, τὴν αὐτὴν

εἰς τὰ πλεῖστα ἀγωγήν, τὰ αὐτὰ ἰδιώματα, τὰ αὐτὰ πολλάκις χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς μορφῆς μετὰ τούτων λοιπὸν συζῶν, δύναται εὐκολώτερα καὶ τὴν εὐτυχίαν του νὰ μεγάλωνῃ, καὶ τὴν δυστυχίαν νὰ μικρύνῃ, καὶ τὰ τέκνα νὰ ἐκπαιδεύσῃ, καὶ τὴν σωτηρίαν τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς του νὰ ἀπολαύσῃ. Ἀλλ' ἐάν μελλῇ νὰ συγκατοικῇ μετὰ τούτων ἀσφαλῶς, πρέπει καὶ νὰ φροντίξῃ προθύμως διὰ τὰ κοινὰ συμφέροντα τῆς Πατρίδος. Τὸ Κοινὸν τῆς πόλεως ὁμοιάζει τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος τὴν καρδίαν, ἐκ τῆς ὁποίας διαχέεται καὶ κυκλοφορεῖ τὸ αἷμα εἰς ὅλα τὰ τοῦ σώματος μέλη καθὼς λοιπὸν συμφέρει εἰς καθένα νὰ ὑγιαίνῃ ἡ καρδία του, ἐάν μελλῶσι νὰ ὑγιαίνουσιν καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ σώματος μέλη, προμοιῶς συμφέρει νὰ εὐρωστῇ καὶ τῆς πόλεως ἢ κοινότης, ὅπως εὐτυχεῖσιν οἱ κατὰ μέρος πολῖται. Τῆς πόλεως τὰ κοινὰ συμφέροντα πρέπει νὰ φροντίξῃ καὶ νὰ διατηρῇ ἕκαστος πολῖτης, ὅστις θέλει νὰ συζῇ μετὰ τῶν συμπολιτῶν εὐτυχῆς καθὼς καὶ ὅταν θέλῃ νὰ συγκατοικῇ μετὰ τῶν συγγενῶν εὐτυχῶς εἰς τὴν πατρικὴν του οἰκίαν, τὴν οἰκίαν πρέπει πάντοτε νὰ ἐπισκευάζῃ καὶ νὰ διαφυλάττῃ σταθεράν καὶ ἄπτωτον καὶ ἀνθηρὴν, ἔχων πάντοτε τὰ κέρδη τὰ αὐτὰ, καὶ τὰς αὐτὰς, ἂν τύχῃ, ζημίαις κοινὰ μετὰ τῶν συγγενῶν· εἰ δ' ἄλλα μὲν κέρδη συνάγῃ δι' ἑαυτὸν ὁ οἰκοδεσπότης, ἄλλα δὲ δι' ἑαυτὴν ἢ τὴν γυνῆ χωριστὰ, ἄλλα δὲ πάλιν τὰ τέκνα καὶ ὁ ἀδελφός, τὸ δὲ κοινὸν τῆς οἰκογενείας συμφέρον παντάπασιν ἀμελῶσι, τότε ἡ οἰκία ἐκείνη πίπτει καὶ ἀπόλλυται!

Πῶς ἠύξησαν τόσαι πόλεις, καὶ νεώτεραι καὶ παλαιαί; Πῶς ἠτύχησαν οἱ κάτοικοί των; Πῶς ἄλλως, εἰ μὴ διότι ἠγάπων τὸ κοινὸν τῆς Πατρίδος εὐκρινῶς, συνεργοῦντες προθύμως καὶ συμφώνως εἰς εὐτυχίαν τῆς. Διότι τὰ κράτιστα καὶ συνεκτικώτατα πάσης πόλεως καὶ χώρας θεμέλια ὑπάρχουσιν εἰρήνη καὶ εὐνομία καὶ ἀρμονία τῶν πολιτῶν, οἵτινες κοινὰς ἔχοντες καὶ τὰς ἀπολαύσεις καὶ τὰς ἀνάγκας, συνδέονται πρὸς ἀλλήλους διὰ τῆς ὁμοιοῦς, καὶ συμπράττουσιν ἕκαστος τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ συμφέρον διὰ τῆς εὐκρινῶς καὶ μετὰ ζήλου σώφρονος ἐνεργουμένης διοικήσεως τοῦ κοινού. Ὄτως ἀκμάζουσι καὶ εὐτυχοῦσι καὶ τιμῶνται παρὰ πᾶσιν αἱ κοινωνίαι τῶν ἀνθρώπων. Εἰς ὅλους τοὺς πολιτισμένους λαοὺς καὶ παλαιοὺς καὶ νεωτέρους, καὶ Ἕλληνας καὶ μὴ Ἕλληνας, ἡ ἀγάπη τῆς Πατρίδος ὑπάρχει καὶ ὑπῆρξε τῆς κοινῆς εὐδαιμονίας ἢ βίαις. Ὁ ἔρωσ τῆς Πατρίδος εἰς μὲν τὴν εἰρήνην αὐξάνει τὰς μυριάδους πόλεις, εἰς δὲ τοὺς πολέμους γεννᾷ τοὺς ἥρωας καὶ τὰς ἀνδραγαθίας, εἰς δὲ τὰς τέχνας ἐνεργεῖ θαύματα, καὶ εἰς αὐτὴν τέλος τὴν παιδείαν ἀναδείκνυσι Δημοσθένει καὶ Ὀμήρου. Ταῦτα δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα τὰ δημόσια καλὰ δὲν ἀνήκουσιν ὀλιγώ-

τερον καὶ εἰς ἕκαστον κατὰ μέρος πολίτην· διότι καθεὶς τῶν πολιτῶν ἀπολαύει καὶ ἴδια τὸ ἀνθρώκον μέρος ἐξ αὐτῶν ὥστε τὸ ἴδιον συμφέρον σου καὶ τὴν ἰδίαν σου σωτηρίαν, ἀδελφῆ μου, προνοεῖς καὶ ἐνεργεῖς, ὅταν ἀγαπῶν τὴν Πατρίδα συνεργῆς εἰς τὴν σωτηρίαν καὶ εὐτυχίαν τοῦ κοινού καὶ ὅσον ἀσφαλεστέραν ταύτην κατασκευάζεις, τόσον βεβαιότεραν ἔχεις τὴν ἀτομικὴν ἀσφάλειαν καὶ εὐτυχίαν σου· ἀδελφός ἐπ' ἀδελφῷ βοηθούμενος, ὡς πόλις ὄχυρά, καὶ πόλις ὑπὸ πολιτῶν βοηθουμένη ἀποβαίνει τούτων σωτηρία ἀβραγῆς.

Καὶ ἂν λοιπὸν καθεὶς ἐξ ἡμῶν χρεωστῇ νὰ ἀγαπᾷ τὴν Πατρίδα καὶ καθὸ χριστιανὸς καὶ καθὸ ἄνθρωπος καὶ καθὸ πολίτης, ποῖος τις ἐπιταί νὰ ἦναι, ὅστις κατατρέχει τὴν ἰδίαν αὐτοῦ Πατρίδα; Ὅστις ἀνάπτει εἰς αὐτὴν στάσεις καὶ ταραχάς; Ὅστις διὰ τὰ τυφλά του πάθη προδίδει τὰ συμφέροντα τῶν συμπολιτῶν; Πῶς πρέπει νὰ ὀνομασθῇ ἄνθρωπος, ὅστις σηκώσει χεῖρα καὶ δέρει τὸν ἴδιον αὐτοῦ πτετέρα; Πατραλοῖας! Πῶς πρέπει νὰ ὀνομασθῇ ἄνθρωπος, ὅστις ἐμπῆγει τὴν μάχαιραν εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς ἰδίας αὐτοῦ μητρὸς; Μητροκτόνος! Καὶ τί ἄλλο παρὰ μητροκτόνος καὶ πατραλοῖας πρέπει νὰ ὀνομασθῇ, ὅστις διὰ στάσεων καὶ ταραχῶν κατασχίζει τὰ σπλάγχνα τῆς ἰδίας αὐτοῦ Πατρίδος; Ἀνθρωπε στασιαστὰ, ὅστις καὶ ἂν ἦσαι, ποῖος δαίμων σὲ ἐσκότισεν; Ἦ ποῖος δράκων σὲ ἐγέννησεν; Ποῖα τίγρις σὲ ἐγαλακτοτρόφησεν; Ποῖος ἄκμων σοῦ ἐχάλκευσε τὴν μάσλην καὶ σιδηρὰν καρδίαν; Τολμᾷς ποτὲ, τοιοῦτος ὢν, νὰ ὀνομάζῃσαι ἄνθρωπος, πολίτης, χριστιανός; Ἀπιστε υἱὲ τῆς Πατρίδος, ἐν ποῖᾳ φωνῇ, ποῖα ψυχῇ, ποῖας χεῖρας αἴρεις καὶ προσεύχεσαι ἐνώπιον τοῦ ὑψίστου Θεοῦ καὶ πατρὸς σου, ὅποτε γίνεσαι αἴτιος τῆς ἀπωλείας τῶν ἰδίων συμπατριωτῶν; Ποῖα στρέφων ὄμματα βλέπεις τὴν γῆν τῆς γεννησεώς σου, ἣτις στενάζει ὑποκάτω εἰς τῶν ἀχαρίστων ποδῶν σου τὸ ἀνόσιον βάρος; Κακὴ κεφαλή!

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΛΟΓΟΙ ΤΗΣ ΨΙΣΤΕΩΣ

Τρεῖς λόγους ἔχω νὰ σᾶς εἶπω. Ἡ ἐννοία των εἶναι βαθεῖα· ἀπὸ στόματος εἰς στόμα περιφέρονται καὶ ὅμως ἀπὸ τὴν καρδίαν μόνην ἐξέρχονται καὶ μόνη ἡ καρδία τοὺς ἐννοεῖ. Ὁ ἄνθρωπος ὁ μὴ πιστεύων εἰς αὐτοὺς εἶναι ἀνάξιος τοῦ ἀνθρωπίνου ὀνόματος.

Πρῶτον.—Ὁ ἄνθρωπος ἐγεννήθη ἐλεύθερος. Καί, ἐλεύθερος εἶναι καὶ εἰς τὰς ἀλύτους ἂν ἐγεννήθη. Ἄς μὴ ἐξαπατώσιν ὑμᾶς αἱ κραυγαὶ τοῦ λαοῦ, οὐδὲ φοβίζουσιν αἱ καταχρήσεις ἀφρόνων τινῶν. Ἐνώπιον τοῦ δούλου τοῦ συντριβόντος τὰ δεσμά του, ἐνώπιον τοῦ ἐλευθέρου ἀνθρώπου μὴ τρέμετε.

Δεύτερον.—Ἡ ἀρετὴ δὲν εἶνε λόγος κενός· Ἄς ἐξασκῇ ταύτην ὁ ἄνθρωπος ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἂν δ' ἐκ ταύτης δυστυχῇ, ἄς μὴ παύσῃ ἐξασκῶν αὐτὴν ἀενάως· πάντοτε αὐτὴ ἄς ᾔνε ἀρχὴ καὶ τέλος τῶν πράξεών του. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τὸ πνεῦμα δὲν βλέπῃ, βλέπει ἡ ψυχὴ, ἡ ἀπλή ἐν τῇ ἀπλότητι τῆς.

Τρίτον.—Ὑπάρχει Θεός. Καὶ ἐὰν ἡ ἀνθρώπινος θέλησις ἐξασθενεῖ, ἀλλ' ὑπάρχει θέλησις ἱερά, αἰδιος καὶ αἰώνια. Ὑπεράνω τοῦ χρόνου καὶ τῆς ἐκτάσεως ζωῶς ἀεὶποτε περινοτεῖ ἡ μεγάλη ἰδέα· ἐὰν δὲ τὰ πάντα ἀπαύστως μεταβάλλονται καὶ πολλαχῶς, ἀλλ' ὅμως ἐν μέσῳ τῶν μεταβολῶν τούτων μένει ἀεὶποτε μόνιμον καὶ ἀμετάβλητον πνεῦμα.

Τηρεῖτε πάντοτε τοὺς τρεῖς τούτους λόγους καὶ τὸ στόμα τοῦ γεννήτορος ἄς τοὺς λέγῃ εἰς τὸ οὖς τοῦ παιδός. Ἀπὸ τὴν καρδίαν ἐξέρχονται καὶ μόνη ἡ καρδία τοὺς ἐννοεῖ. Ἐν ὅσῳ ὁ ἄνθρωπος πιστεύει εἰς αὐτοὺς δὲν θὰ γείνη ἀνάξιος τοῦ ὀνόματος του.

SCHILLER.

ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚῆ ΤΙΣ

Τὸ βιβλίον εἶνε ὅπως ὁ φίλος, ὅστις σοὶ ὁμιλεῖ πολὺ σιγᾷ καὶ σχεδὸν εἰς τὸ οὐς, καὶ ὅστις, ὀλίγην μόνον τέχνην ἂν ἔχῃ, ὀλίγην ἐπιδεξιότητα καὶ εὐρέσκειαν, ἀποκτᾷ τόσῳ κάλλιον τὴν ἐμπιστοσύνην σου, ὅσῳ ἡσυχώτερα καὶ βαθύτερα παραισχωρεῖ εἰς τὴν ψυχὴν σου. Ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν βιβλίων ὑπάρχουσι κακοὶ φίλοι, καὶ εἶνε καλὸν νὰ γνωρίζῃ τις ἐν τοὺς δικαίῳ τῆς βιβλίου εἶνε κόλαξ, ἐχθρὸς κεχυρμένους ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ καλοθελητοῦ. Εἶνε δὲ ἀνάγκη νὰ μὴ ἐξαπατηθῇ τις ἀπὸ αὐτῶν, καὶ ἕκαστος ἔχει ἐν ἑαυτῷ ἐν μέσον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀσφαλῆς ἄμα καὶ εὐκόλον· τὴν συνειδήσιν. Πᾶν βιβλίον τὸ ὁποῖον προσβάλλει δυσἀρεστῶς εἰς τὴν συνειδήσιν, τὸ ὁποῖον ἐπομένως λαλεῖ κατὰ τῆς εὐσεβείας, κατὰ τῆς ἐλεημοσύνης, τῆς δικαιοσύνης, τῆς φρονήσεως, τῆς χρηστοτησίας, ὅσῳ ὑποῦλον τέχνην ἄλλως καὶ ἂν ἔχῃ, εἶνε φαῦλον καὶ κακὸν βιβλίον· καθὼς πάλιν πᾶν βιβλίον, ὅπερ ἱκανοποιεῖ αὐτὴν, καὶ ἐλάχιστον ἄλλως μέρος ἂν ἔχῃ ἐκ τῆς σπουδαίας ἐκείνης χάριτος, ἣτις δὲν ἀπάδει πρὸς τὴν τιμιότητα, εἶνε καλὸν καὶ ἀξιόλογον βιβλίον.

Ἀλλὰ διὰ νὰ δρέψῃ τις καρποὺς χρησίμους ἐκ τῶν ἀναγνώσεών του, δὲν ἀρκεῖ νὰ κάμῃ καλὴν διάκρισιν καὶ ἐκλογὴν τῶν βιβλίων, ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ γνωρίζῃ νὰ ἀναγινώσκῃ, πρᾶγμα ὅχι τόσο εὐκόλον, ὅσον ἠθέλε τις υποθέσῃ κατ' ἀρχάς. Καὶ τῶντι ἀναγινώσκει, δηλ. ἀναγινώσκει καλῶς ἐκεῖνος, πρὸ πάντων ὅστις ἐννοεῖ, ἐπειτα ἐκεῖνος ὅστις κρίνει, ὅστις καθεστᾶ ἰδίας ἑαυτοῦ

τὰς ἰδέας τοῦ συγγραφέως, ὅστις ἐξ αὐτῶν κατασκευάζει οὕτως εἰπεῖν τὸ μέλι του, ὅπως αἱ μέλισσαι, καὶ ἀποθησαυρίζει αὐτὰς εἰς τὸ καθαρότερον μέρος τῆς ψυχῆς του. Ἡ ἀνάγνωσις ὁμοιάζει δλίγον μὲ τὴν προσευχὴν. Δὲν προσεύχεται τις καλῶς παντοῦ καὶ πάντοτε. Διὰ τὴν προσευχὴν τὴν χρειάζεται ἢ σεμνότης ἐκείνη, καὶ ἡ γαληνότης καὶ ἡ ἐν τῇ πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπη ἀγνότης, ἅτινα κυρίως συναποτελοῦσι τὴν εὐσέβειαν. Ἀπαραλλάκτως προαπαιτεῖται ἡ συγκύρησις καὶ συνδρομή εὐνοϊκῶν τινῶν αἰτίων διὰ τὴν ἀναγνώσῃ τὴν, τουτέστι τὴν ἀναγνώσῃ καλῶς, καὶ ἐπιδοθῇ δηλονότι εἰς τὴν ἐξαίρετον ταύτην ἀσκησίν, ταῦτον εἰπεῖν εἰς τὴν προσευχὴν ταύτην τῆς διανοίας ἐπιδικούσης τὴν ἀλήθειαν.

ΔΑΜΗΡΟΝ.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Δύο ὑπῆρξαν οἱ παντοδύναμοι μοχλοὶ δι' ὧν ἐσαλεύθησαν τὰ θεμέλια τῆς θρωπυματικῆς κατακτήσεως· τὸ βροντόφωνον, τὸ πυρίπνον καρυοφύλλι τοῦ Κλέφτη, καὶ τὸ βουβὸ μελανοδοχεῖον τοῦ Ἑλλήνος διδασκάλου. Τὰ δύο ταῦτα στοιχεῖα ἐκ συμφώνου συνειργάσθησαν καὶ θὰ συνεργάσθωσι μέχρι συμπληρώσεως τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως. (Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης.)

* Τὸ διακρίνον τὴν πατρικὴν καὶ μητρικὴν σπαργῆν ἀπὸ τῶν λοιπῶν αἰσθημάτων εἶνε ἡ περιτοῦ μέλλοντος πρόνοια. Ὁ ἐραστής, ὁ φίλος, ὁ ἀδελφὸς καὶ ὁ σύζυγος δύνανται μὲν ν' ἀγαπήσιν μετ' ὅσης καὶ ὁ γονεὺς περιπαθείας, ἀλλὰ ὁλόκληρος σχεδὸν ἡ τρυφερότης αὐτῶν ἀντικειμένον ἔχει τὴν παρούσαν ὥραν. Ἐν ᾧ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς ἡ μέριμνα οὐδέποτε περιορίζεται εἰς τὴν παρούσαν ὑγίαν, τὴν παρούσαν ἀρετὴν ἢ εὐδαιμονίαν τῶν τέκνων των, ἀλλὰ πάντοτε προνοεῖ πότε ἔσται καὶ μετὰ δέκα ἔτη ἢ κατὰστασις αὐτῶν. Οἱ γονεῖς εἶνε οἱ φρουροὶ τοῦ μέλλοντος. (Ε. Legouvé.)

* Οὐδέποτε πρόπει νὰ πλήττη τις γυναῖκα, ἔστω καὶ δι' ἀνήλους. (Ἰνδικὸν λόγιον.)

* Μόνη ἡ γυνὴ θυσιάζεται ἐνθουσιωδῶς· πλάσμα λεπτοφυῆς, εὐκόλως διαφλέγεται διὰ πᾶν ὅ,τι τῇ παρίσταται γενναῖον, θεωρεῖ δόξαν τῆς νὰ σφογγίξη τὰ δάκρυα καὶ νὰ παρηγορῇ τὴν ἀπελπισίαν. Ὄταν ὁ ἱατρὸς καὶ ὁ ἱερεὺς καταλείπωσι τὸν ἀγωνιῶντα, τίς μένει πρὸς τὴν κλίνην του; ἡ γυνὴ αὕτη δὲν τὸν ἀφήνει, ἀκόμη οὐδ' ὅταν τὸν ἀφήσῃ ἢ ἐλπίς. (Γουερράτης.)

* Ἐὰν φοβῆσαι τὸν ἄρχοντα ἐπὶ σοῦ, λυποῦ τὸν ἐφ' οὗ ἄρχεις.

* Πολλὸ ἀπατώνται οἱ νομίζοντες ὅτι μόνον διὰ τοὺς ἀριστοκρατικούς ἔχει τὸ ὄνομα σημασίαν, ἐνῶ καὶ ὁ ἀφανέστερος τῶν πολιτῶν ἔχει τὸ γενεαλογικὸν αὐτοῦ δένδρον καὶ τὸ οἰκόσημον, ἐφ' οὗ, ἂν ἀναγινώσκῃται καθαρῶς γεγραμ-

μένη ἢ λέξις τιμωρίας, ἀρκεῖ αὕτη νὰ τὸν κατατάξῃ ἐν τῇ ἀριστοκρατικῇ τῶν τιμίων ἀνθρώπων.

Δημοσιεύομεν τὴν ὑπὸ τοῦ ἀφελοῦ ποιητοῦ τοῦ Δημόφου, τοῦ φιλοπατρῶδος Σπυριδωνοῦ Τριούπη, ἔμμετρον μετάφρασιν τοῦ θουρίου ἔκκατος τοῦ Τυρταίου, ὁσπινίαν ἣδὴ καταστάσαν καὶ σχεδὸν ἀγνωστον τοῖς πολλοῖς. Ἡ παράφρασις ἀναγνώστης, ἢ μετάφρασις αὕτη καίτοι μὴ ἐντελῶς πιστῇ, περιέχει ὅμως ὡς ἄριστα τὴν δύναμιν καὶ τὴν γοργότητα τοῦ ἀρχαίου κειμένου. Τὴν μετάφρασιν ταύτην ἐποιήσατο ὁ Σ. Τριούπης ἐν ἀρχῇ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, δηλαδὴ ἐν χρόνοις ἡρωικοῖς, ἅμοιους πρὸς ἐκείνους, καθ' οὓς ἐφάλλοντο τὰ ἔθνη τοῦ Ἀθηναίου Ἰακωβοῦ. Ἐτέρα μετάφρασις ἑλληνικῇ τοῦ θουρίου ταύτου ὑπὸ τοῦ Κοραῆ γεννημένη εἰς στίχους πολιτικούς, ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Ὁν η σ α ν δ ρ ο υ, σελ. 198.

Σ. τ. Δ.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΤΥΡΤΑΙΟΥ

(Ὁ Τυρταῖος ἐξ Ἀφιδνῶν τῆς Ἀττικῆς καταγόμενος ἤκασαι μετὰ τὸ 685 καὶ 668 π. Χ.)

Τί τιμὴ ἔς τὸ παλληκάρι, ὅταν πρῶτο ἔς τὴ φωτιὰ σκοτωθῇ γιὰ τὴν πατρίδα μετ' ἐπιθέσει τὴ δεξιὰ. Πόσο λυπηρὸν ν' ἀφίην τὴν πατρίδα τὴν γλυκαῖα, τὰ παρχαῖα τοῦ τῆ χωράφια, καὶ νὰ ξῆ μὲ διακονίᾳ μετ' ἡμῶν νὰ παραδέρη, μὲ γυναῖκα ἀσπρονταῖα, μὲ γεροντίσσα μητέρα καὶ μ' ἀνήλικα παιδιὰ καὶ ἀπ' τὴ στέρησι καὶ πτώχει, ὅπου καί, ὅπου σταθῇ, νὰ γνωρίξῃ ὅτ' εἶνα εἰς ὅλους ἡ θεωρία τοῦ μισθῆν νὰ ἐντροπιάζῃ τὴ γενεὰν του, νὰ ἐντροπιάζεται καὶ αὐτὸς, καὶ ποῖ νὰ μὴ τοῦ λείπῃ ἀπ' τὰ χεῖλια ὁ στεναγμός. Τέτοιον ἄνθρωπον καθέναις ζωντανὸ καταρρονῶ, οὐδ' ἀφρὸ ἔς τὸν τάφο πέση, τὸνομά του μελετᾷ. Εἰς τὴν μάχην ἂν χυθόμενον ὅλοι μ' ἀφροὶ καρδιά, ὁ καθέναις ἄς πεθάνῃ γιὰ πατρίδα, γιὰ παιδιὰ. Λεονταρόκαρδον τὸ στήθος καθέναις ἄς φανῇ, τοὺς ἐχθρούς σας πολεμῶντες μὴ ψηφάτε τὴ ζωὴ. Ἐς τὴ φωτιὰ, παλληκαράδες, γενήτε ὅλοι ἕνα κορμί· ἔς τὴ φωτιὰ, μὴ ἐντροπισθήτε ἂν φυγάδες, ἂν δεῖλαι νὰ μὴ φύγετε καὶ ἀφῆστε τοὺς γεροντίους ἔς τὴ φωτιὰ, πῶγον ἀχαμνὰ τὰ χεῖρα καὶ τὰ γόνατα βαρειά. Ἐντροπή σας, ἐντροπή σας, ἀπ' ὀπίσω νῆναι ὁ νεῖος καὶ ὁ ἀδύνατος ὁ γέρος ν' ἀποθαίην ἐμπροστίους, πῶγει κάτασπρα τὰ γένεια, κάτασπρη τὴν κεφαλή, καὶ νὰ φτῆ ἔς τὸ μαῦρον χῶμα τὴν ἀσούλωτη ψυχῇ. Ὅλοι οἱ κίνδυνοι, οἱ πολέμοι, ὅλοι πρόπον εἰς τὸν νεῖο, εἰς τὸν νεῖο οἱ πολέμοι πρόπον, ποὺ τὸ σῶμα ἔχει ἀνηρό σθεαστὸς εἶναι ἔς τοὺς ἄνδρας, ἔς τὰς γυναῖκας ποθητὸς, εὐμάρπος καὶ ἂν πρωτοπέσῃ εἰς τὸν πόλεμον νεκρός. Ἄς προθῇ λοιπὸν ἔς τὴ μάχῃ, ἐμπρὸς ἔς τὸν γέρο ἄς ῥιχθῆ καὶ τὰ χεῖλια του ἄς σαγῆσῃ καὶ ἄσπετος ἄς στυλωθῆ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Τὸ ἐσωτερικὸν τῶν οἰκῶν ἐν Ῥωσίᾳ κατὰ τὸν χειμῶνα.

Τὰ παράθυρα εἶναι διπλά, τὸ δὲ χωρίζον αὐτὰ διάστημα πληροῦται κάτωθεν δι' ἄμμου λεπτοτάτης, πρὸς ἀπορρόφησιν τῆς ὑγρασίας καὶ παρκαλύψιν τῆς ἀποκρυσταλλώσεως τῶν ὑάλων ἐκ τοῦ παγετοῦ. Πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν τίθεται καὶ ἄλλας εἴτε ἐντὸς χαρτίνων κῶνων, εἴτε κεκαλυμμένον διὰ στρώματος βρίου.

Τὰ παράθυρα δὲν ἔχουσι ἐξωτερικὰ κιγκλιδωτὰ θυριδοφύλλα, διότι ταῦτα εἰσὶν ἀνωφελεῖ, ἀφ' οὗ καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα τὰ παράθυρα μένουσι διαρκῶς κλεισμένα. Μεγάλαια κρεμαστά-

ματα ἐκ πυκνοῦ καὶ πλουσίου ὑφάσματος ἐξουδετεροῦσι τὴν διὰ τῶν ὑάλων τῶν παραθύρων μετάδοσιν τοῦ ψύχους, τεμάχια δὲ χάρτου προσκολλώμενα ἐπὶ πάσης ὀπῆς καὶ ἐπὶ παντός ἀνοίγματος ἐμποδίζουσι τὴν εἰσοδὸν καὶ τῆς ἐλαχίστης πνοῆς τοῦ ἀνέμου.

Αἱ οἰκίαι θερμαίνονται ἀποκλειστικῶς σχεδὸν διὰ μεγίστων θερμαστῶν τετειχισμένων ἐξωθεν τῶν ἀνοικτῶν ἐστιῶν ποιοῦνται χρῆσιν μόνον κατὰ τὸ ἔσρα καὶ τὸ φθινόπωρον. Κατὰ τὸν χειμῶνα αἱ θερμάστραι τῶν πλουσιῶν ἀποκρύπτονται σχεδὸν ὑπὸ ἀνθέων· διότι τὰ ἄνθη εἰσὶν ἐν μεγίστῃ χρήσει ἐν Ῥωσίᾳ, καίτοι δαπανηροτάτη εἶναι ἡ ἀπόκτησις καὶ συντήρησις αὐτῶν. Ἐκαστον διὰ ζῶμα τῆς εὐρυτάτης κλίμακος κοσμοῦσι γάστραι ἀνοσφόροι, ἐν ᾧ ἱρλανδικὸς κισσὸς περιστέφει τὸ δρύφρακτον. Ἐν ταῖς γωνίαις τῶν παραθύρων θανατεύει ἐξαπλοῦσι τὰ πλατέα καὶ στιλπνότατα φύλλα τῶν ῥιπιδοφορικών τοῦ Μαδαγασκάρ, μαγνήλια καὶ καμελίαι ὡς δένδρα ὑψηλα συμμιγνύουσι τὰ φυλλώματα αὐτῶν μετὰ τοῦ χυροῦ τῶν κωρωνιδῶν τῶν παραθύρων ἄνωθεν δὲ ὡς χρυσαλίδες περιπτάνται φυτό ἀρχεσειδῆ ἐπικρεμώμενα ἐν ἀγγεῖοις καλλιτεχνικῶτάτοις κρυσαλλίνου, ὁστρακίνοις ἢ ἐκ σιλικῆς κεράμου. Ἀκροτάτα φυτό τῶν θερμῶν κλιμάτων ἀξάνουσι εἰς μεγάλα ἱαπωνικὰ κεράτινα ἀγγεῖα ἢ εἰς λεπτοῦργη βοημικὰ σκεῖη καὶ πᾶσα αὕτη ἡ ἀφθονία τῶν ἀνθέων διατηρεῖται ἐν ἀκμαίᾳ καταστάσει, ὡς ἂν ἐκαλλιερῆτο ἐν ὕελοσκειπὶ ἀνοσφομείῳ. Ἐξω εἰς τὰς ὁδοὺς νομίζεις ὅτι εὕρισκεις εἰς τὸν ἄρδριον πόλον, ἐν ᾧ εἰσερχόμενος ἐν ταῖς οἰκίαις νομίζεις ὅτι μετέβης εἰς τὰ θερμὰ τῶν τροπικῶν κλίματα.

Μεγαλεῖον τοῦ Λονδίνου.

Ἀκριβῆ ἰδέαν περὶ τοῦ μεγαλείου τοῦ Λονδίνου δίδωσιν οἱ ἐξῆς ἀριθμοί. Τὸ ἐμβαδὸν τῆς πόλεως ἔχει ἕκτασιν 700 ἀγγλικῶν τετραγωνικῶν μιλίων· κατοικοῦσι δ' ἐν αὐτῷ τέσσαρα ἑκατομμύρια ψυχῶν. Εἰς τὸν λιμὲνα εἰσέρχονται καθ' ἑκάστην χιλία πλοία. Ἀνὰ πάντα πέντε λεπτὰ τῆς ὥρας γεννᾶται εἰς ἄνθρωπος, ἀνὰ πάντα δὲ ὀκτὼ λεπτὰ συμβαίνει εἰς θάνατος. Ἐπάρχουσι 450,000 οἰκίαι καὶ 23,000 ὁδοί, ὧν τὸ δλικὸν μήκος εἶναι ἴσον μὲ τὴν ἀπόστασιν ἀπὸ Λονδίνου μέχρι Τεχεράνης, 4,000 ἐκκλησίαι καὶ 4,500 καφεναῖα καὶ ζυθοπωλεῖα. Κατὰ μέσον ὅρον ἀνεγείρονται κατ' ἔτος 9,000 οἰκίαι καὶ στρώνονται νέαι ὁδοί ἔχουσαι ἕκτασιν 28 ἀγγλικῶν μιλίων. Μυθικὴ ἀληθῶς εἶναι ἡ τιμὴ τῶν οἰκοπέδων ἐν ταῖς κεντρικωτέραις συνοικίαις· τὸ ἐνοίκιον (ὡς γνωστὸν ἐν Ἀγγλίᾳ ἢ γῆ δὲν πωλεῖται, ἀλλ' ἐνοικιάζεται δι' 99 ἔτη) ἐνὸς στρέμματος γῆς ἀνέρχεται εἰς 34,000 λίρας στερλίνας κατ' ἔτος. Τὸ ταχυδρομεῖον διανέμει κατ' ἔτος 238,000,000 ἐπιστολῶν. Ἡ ἀστυνομία τοῦ Λονδί-

νου ἀποτελεῖ στρατιὰν ὄλην ἐκ δεκακισχιλίων ἀνδρῶν· κατὰ τὴν δημοσιευθεισαν ἐκθεσιν τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1874 ἐνεργειῶν τῆς, ἐπεχειρήσεν ἐν συνόλῳ 67,703 συλλήψεις· 25,000 ἄνθρωποι συνελθῆθησαν ὡς «μεθύοντες καὶ ἀτακτοῦντες» ἐν ταῖς καταλόγοις αὐτῆς ὑπάρχουσι ἐγγεγραμμένοι 120,000 ἐγγληματαῖαι ἐξ ἐπαγγέλματος καὶ 96,000 πένητες· ἐκ τῶν πενήτων 36,000 διατρέθουσιν ἐν πτωχοκομείοις, οἱ δὲ λοιποὶ λαμβάνουσι βοθηήματα κατ' οἶκον. Καθ' ἕκαστον ἔτος τὸ δημαρχεῖον εἰσπράττει φόρους τεσσάρων ἑκατομμυρίων λιρῶν στερλίνων· ὁ φοιτισμὸς τῶν ὁδῶν ἀπαιτεῖ κατ' ἔτος 2,100,000· διὰ τὸ ὕδωρ πληρώνονται εἰς τὰς διαφόρους τῶν ὑδραγωγείων ἐταιρίας 1,090,000· ἐν συνόλῳ δαπανῶνται 7,000,000 λιρῶν, ἢτοι 175,000,000 νέων δραχμῶν. Οὔτε οἱ Παρίσιοι, οὔτε ἡ Βιέννη δύνανται νὰ παραβληθῶσι πρὸς τὴν ἀγγλικὴν πρωτεύουσιν, ἢς ὁ πληθυσμὸς εἶναι τὸ ὄγδοον μέρος τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τῆς Μ. Βρετανίας, τῆς Σκωτίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας.

Χαιρετισμὸς δι' ἑκατὸν καὶ ἐνός κανονοβολισμῶν. Ἡ συνήθεια τοῦ χαιρετίζειν δι' ἑκατὸν καὶ ἐνός κανονοβολισμῶν τοὺς αὐτοκράτορας καὶ βασιλεῖς ἔλαθεν ἀρχῆν ἐκ τοῦ περιστατικού του· ὅτε ὁ αὐτοκράτωρ Μαξιμιλιανὸς ἐπανερχόμενος νικηφόρος εἰς Γερμανίαν ἐμελλε νὰ διέλθῃ διὰ τῆς Αὐγούστης, αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ ἀπεφάσισαν νὰ ὑποδεχθῶσιν αὐτὸν μετὰ πολλῶν τιμῶν, καὶ μάλιστα δι' ἑκατὸν κανονοβολίων. Ἀλλὰ μετὰ τὸν χαιρετισμὸν ὁ φρούραρχος ἀμφισβόλων ἂν αἱ κανονοβολίαι ἦσαν 100 ἢ 99, προσέταξε νὰ ῥίψωσιν ἔτι μίαν, ἵνα μὴ ἀποδώσῃ τῷ αὐτοκράτορι μικροτέραν τῆς παρὰ τοῦ δήμου ψηφισθείσης τιμῆς. Ἀπὸ τῆς Αὐγούστης ὁ αὐτοκράτωρ μετέβη εἰς Νυρεμβέργην, ἢς τινος οἰκάτοικοι, μὴ θέλοντες νὰ ὑποδεχθῶσιν αὐτὸν μὲ ὀλιγοτέρας τιμὰς, ἐρρίψαν ἑκατὸν καὶ μίαν κανονοβολίας. Ἐκτοτε καθιερώθη πανταχοῦ ἡ συνήθεια αὕτη.

Πλύντρια ἐν Παρίσιον.

Ἐπελογίσθη ὅτι ἐν Παρίσιον ὑπάρχουσι 45,000 πλύντρια καὶ ὅτι εἰς τὴν πλύνσιν τῶν ἐνδυμάτων δαπανῶσι κατ' ἔτος οἱ Παρίσιοι 60,000,000 φράγκων. Θὰ ἐδαπανῶντο δὲ χιλιάδες τινές ἔτι φράγκων ἐάν ἔλειπε τὸ χάρτινον πανίον, ἐξ οὗ κατασκευάζονται ἀπειραχάρτινα περιλαίμια (faux-cols.)

Ἰδοῦ καὶ φαιδρὸν τι ἀνέκδοτον, τὸ ὁποῖον ἀποσπῶ ἐκ τινος λησμονηθέντος λόγου τοῦ ἀφελοῦ ποιητοῦ καὶ ῥήτορος Γ. Τερτσῆτη, γεγραμμένον δὲ μετὰ πολλῆς χάριτος εἰς τὴν παλαιῆν γλῶσσαν τῶν γερόντων.

Ὁ μακαριπῆρης καὶ ὁ παπαγάλλος του.

Εἰς τοὺς Παρίσιον· ἦτον ἕνας μακαριπῆρης,

εἶχε καὶ ἐμπρὸς εἰς τὴν θύραν τοῦ ἐργαστηρίου του ἕνα παπαγάλλον, θαύμα τῶν παπαγάλων· εἰς αὐτὸν ἄρμοζε ὁ στίχος:

Δὲν ἐκοιλιάει σὰν πουλί, σὰν ὄλα τὰ πουλάκια,
Μὸν ἐκοιλιάει κ' ἔλεγε, ἀνθρωπινὰ ὁμιλοῦσε.

Ἐνας ὠρέχτηκε νὰ τὸν κλέψῃ. Ἦτον χειμῶνας, καὶ συνήθεια τὸν χειμῶνα ἐκείνον νὰ φοροῦν μεγάλα πλατιά ἐπανωφόρια οἱ ἄνδρες, ταμπάρα· προμελέτησε ὁ ἐγκληματίας νὰ πράξῃ τὸ κακὸ, ὅταν ὁ μπαρμπέρης θὰ ἦτον πιστόπλατα τῆς θύρας τοῦ ἐργαστηρίου, λούοντας μουστρεῖ του· τὸ κλουβὶ μὲ τὸν παπαγάλλο ἦταν λίγο ἔξω τῆς θύρας, εἰς τὴν διάβα· ὡς λοιπὸν ἦλθεν εἰς τὸν ἐγκληματίαν βολικὸ τὸ τόλμημα, ξαμόνει τὸ χέρι, κατεβάζει τὸ κλουβὶ, χώνει κλουβὶ καὶ παπαγάλλο ἀποκάτου ἀπὸ τὸ ἐπανωφόρι, καὶ φεύγει· — τὸ εὐλύγιστο τοῦ μπαρμπέρη ἐπῆρεν ἀέρα τοῦ ἐγκλήματος· χύνεται ἔξω ἀπὸ τὸ ἐργαστήρι, ἀφίνει τὸν μουστρεῖ του μὲ ταῖς σαπουνάδαῖς εἰς τὴν μούρη, χύνεται φωνάζοντας *au voleur, au voleur*, δηλ. κηρυγᾶτε τὸν κλέφτη· ἐβγήκαν ἀπὸ τὰ ἐργαστήριά τους ἄλλοι ἄνθρωποι, ἔλαχαν καὶ διαβάταις, καὶ ὄλοι ἐφώναζον *au voleur, au voleur*· ἀγνάντευσεν ὁ μπαρμπέρης· πέρα πάτημα γοργὸ ἀνθρώπου καὶ ἐπανωφόρι φουσκωμένον, ἴδε τὸν "Ἡλιο" θάνει φωνὴ μεγαλύτερη, τρέχει ὡς νὰ εἶχε πτερά· ἔτρεχε καὶ ὁ κλέφτης νὰ πιάσῃ κανένα σταυροδρόμι νὰ ἀναληθῆ, καὶ θὰ τὸ ἐπιτύχαινε· σταυρωτοὶ δρόμοι πολλοὶ εἰς τοὺς Παρισίους. Ἄλλὰ τί συνέβη; μαντεύσετέ το. Ὁ παπαγάλλος ποῦ ἀκούει τὸν καλὸν του νοικοκύρη νὰ φωνάζῃ *au voleur, au voleur*, ἄρχισε καὶ ἐκεῖνος ἀποκάτου ἀπὸ τὸ ἐπανωφόρι μέσα εἰς τὸ κλουβὶ νὰ φωνάζῃ *au voleur, au voleur*· ὁ κλέφτης ποῦ ἐνόησε τὴν προδοσίαν, καταδότης καὶ κλέφτης χερροπιασμένοι, πετᾷ ἀποσβολωμένοι τὸ κλουβὶ, καὶ γίνεται ἄφαντος· ὁ μπαρμπέρης, ἀδιάφορος διὰ τὸ ἀθέμιτο τῆς πράξεως, σηκώνει ἀπὸ καταγῆς τὸ κλουβὶ, καὶ ἔστησε εἰς τὴν συνειθισμένην του θέσιν τὸ πολύλογο κοσμοαγαπημένον πετούμενον, ἐνδυμένο τὰ χρώματα τῆς ἐλπίδος.

Εἰς Ἀναρρωτήεις.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Περὶ τινῶν μέσων καταλλήλων νὰ προκαλέσωσι τὸν ὕπνον.

Τὰ καταλληλότερα πρὸς διατήρησιν καὶ πρόκλησιν τοῦ ὕπνου ὑγιεινὰ μέσα εἰσὶν ἡ κανονικότης τῶν διὰ τὸν ὕπνον ἀφιερωμένων ὥρων, ἡ ἐγκράτεια, ἡ μεταξὺ ἀσκήσεως καὶ τροφῆς ἀναλογία, ἡ καιρὸν τινὰ πρὸ τοῦ ὕπνου ἀποχὴ ἀπὸ τῶν διανοητικῶν κόπων ἢ συνδιαλέξεων διαταρασσουσῶν τὸν ἐγκέφαλον, ἡ ἀποχὴ ἀπὸ τῶν διεγερόντων τὰ αἰσθητήρια αἰτίων, καὶ ἡ ἔξις τῆς ἐν ὥρᾳ πρωίας ἀφυπνώσεως.

Τινὲς δὲν δύνανται νὰ κοιμηθῶσι χωρὶς νὰ ἀναγνώσωσι στιγμὰς τινὰς· ἡ ἔξις αὕτη οὐδὲν συνεπάγει ἀτόπημα· πρέπει ὅμως νὰ προσέχωσιν οἱ τοιοῦτοι ὅπως τὸ ἀναγινωσκόμενον σύγγραμμα μὴ ἦναι φύσεως τοιαύτης, ὥστε νὰ ἐπιφέρῃ διεγερσιν ἀποτρεπτικὴν καὶ ὄχι πρόξενον τοῦ ὕπνου. Ὁ ὕπνος προκαλεῖται ὡσαύτως καὶ δι' ὀλίγων βημάτων ἐν τῷ κοιτῶνι, καὶ μάλιστα ὁσάκις ὁ ἐγκέφαλος ταράσσεται ὑπὸ τινος ἐπικρατούσης ἰδέας, ἢ τῆς ἐρεύνης αἰτίου τινὸς, ἢ τῆς εὐχαριστήσεως τῆς ἐκ τῆς λύσεως ζητήματος τινος προερχομένης, ὅπερ πρὸ πολλοῦ ἐβασάνιζε τὸν ἐγκέφαλον. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ὀριζοντία ἐν τῇ κλίνῃ θέσιν διατηρεῖ μᾶλλον τὸν ἐρεθισμὸν τοῦ ἐγκεφάλου, τὰ δὲ πρὸ τοῦ ὕπνου ὀλίγα ἐν τῷ κοιτῶνι βήματα ἐνεργοῦντα ἀντιπερισπαστικῶς προκαλοῦσι τὸν ὕπνον.

Μνημονεύονται δὲ παρά τισι καὶ ἄλλα τινὰ προκλητικὰ τοῦ ὕπνου μέσα· ἀλλὰ τὰ μέσα ταῦτα ἐναντία ὄλωσ τῶν περὶ ὑγιεινῆς παραγγελμάτων, οὐχὶ μόνον οὐδεμιᾶς ἀπολαύουσιν ἰσχύος, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας εἰσὶ καὶ ἐπικίνδυνα κατὰ τὴν δόσιν ἐν ἣ γίνεται χρῆσις αὐτῶν, ἢ τὴν κατάστασιν ἐν ἣ διακείται ὁ ὀργανισμὸς. Τὸ ὅπιον λ.χ. ἐκ τούτου καὶ ἡ νικητιανὴ ὅτε μὲν διεγείρουσι τὸ νευρικὸν σύστημα, ὅτε δὲ μεθύσκουσι καὶ ἐπιφέρουσι τὸν ὕπνον. Ὁ ὑοσκόαμος, ἡ εὐθάλεια καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις ὅτε μὲν ἐρησυχάζουσι διαρκῶς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον τὸ νευρικὸν σύστημα, ὅτε δὲ ἐπιφέρουσι αὐπνίαν καὶ μανιώδη μέθην. Ἡ μετρία χρῆσις τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν διεγείρει μᾶλλον τὸν ἐγκέφαλον, καὶ μόνον ἡ ὑπερβολικὴ αὐτῶν χρῆσις βυθίζει τοὺς μεταχειριζομένους αὐτὰ εἰς τὸν ὕπνον, διὰ τῆς πρὸς τὸν ἐγκέφαλον συσσωρευσεως τοῦ αἵματος.

Παρά τισιν ἡ ὑπὸ τῶν τροφῶν ἐπέκτασις τοῦ στομάχου διευκολύνει τὸν ὕπνον· ἕτεροι ἀπειναντίας ἀδυνατοῦσι νὰ κοιμηθῶσιν, ἂν κατακλιθῶσιν εὐθὺς μετὰ τὸ δεῖπνον. Ἄλλ' ἡ ἔξις τῶν πρώτων ἐνεργεῖ ἐπιβλαβῶς ἐπὶ τῆς υἱείας, καθότι παρετηρήθη, ὅτι ἡ πέψις τῶν κοιμωμένων εὐθὺς μετ' ἄφθονον μάλιστα ἄριστον ἐπισπεύδεται. Αἱ τροφαὶ μεταβαίνουσιν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐν τοῖς λεπτοῖς ἐντέροις πρὶν ἢ χυμοποιηθῶσιν ἐν τελῶς ἐν τῷ στομάχῳ· προκύπτει δὲ ἐκ τούτου διατάραξις τις τῶν πεπτικῶν λειτουργιῶν καταφανῆς ἰδίως κατὰ τὴν ἀφύπνωσιν. Τὸ στόμα ἐστὶ τότε πικρίας μεστὸν, ἡ γλῶσσα ρυπαρὰ, ἐν τῷ ἐντερικῷ σωλῆνι ἀναπτύσσονται δυσώδη ἀέρια, ἐπέρχονται συνεχεῖς ἐρευσμοὶ, ἐκλύονται αἱ δυνάμεις κ.τ.λ. Ὁ ὕπνος τούναντίον οὐδὲν συνεπάγει ἀτόπημα, ὁσάκις ἐπέρχεται μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πρώτης περιόδου τῆς πέψεως. Ἐπέρχεται τότε ἀληθῶς μὲν βραδύτερον, ἀλλ' εἶναι ἡσυχώτερος καὶ ἀναπαυτικώτερος.